

Hlásnik

Spravodaj Mestského úradu Šaštín-Stráže

Ročník VII.

číslo 1

marec 2006

Veľkonočné zamyslenie

Čajová kanvica rozpráva svoj životný príbeh : „Mali ste ma vidieť v plnej kráse, keď som bola celá, s vrchnákom, uchom a najmä s vykrúteným odtokom! Ten zo mňa robil kráľovnú na stole. Veď čože boli v porovnaní so mnou šálky a tanieriky, cukornička, kanvica so smotanou a lyžičky! A priznávam sa, že som im to aj dala pocítiť.

Ale potom sa to stalo. Jedného dňa ma akási jemná ruka nechtiac vypustila. Odvtedy takto vyzerám. Ležala som na zemi napoly v bezvedomí. Ešte dnes mi v ušiach zaznieva ten smiech tanierov a tanierikov. Nesmiali sa tej nešikovnej ruke, mne sa posmievali. Tešili sa, že sa mi to konečne stalo!

Odložili ma nabok a nakoniec ma dali akejsi žobráčke. Tá urobila to najhoršie, čo čajovej kanvici vôbec možno urobiť, naplnila ma zemou! Uvážte, zem nasypala tam, kde sa kedysi sypali najlepšie druhy čaju! Potom do zeme vopchala cibuľu akéhosi kvetu. Cítila som, ako cibuľa rástla. Stala sa mojím novým srdcom – namiesto bývalého hrdého srdca z kameňa.

A potom z tej cibule vyrástol krásny kvet. Pre jeho krásu sme sa dostali na podobložnicu.

A všetci okoloidúci sa pozerali na ten kvet – nie na mňa. Ale aj tak som vedela, aká som dôležitá: zadržovala som vlahu a bola som oporou koreňom ...

Musím vám povedať, že nikdy v živote som nebola taká spokojná ako vtedy, keď som tu bola pre ten kvet – keď som pre ten kvet na seba zabudla. To som vám chcela povedať".

A ja vám chcem povedať, aby ste sa pri príležitosti tohoročných sviatkov nášho vykúpenia znova odhodlali žiť a obetovať sa pre svojich blízkych. Aby ste v radosťnom sebaobetovaní aj vy našli zmysel a radosť zo života. Podobne, ako to urobil Pán Ježiš, ktorý nás tak miloval, že seba samého za nás obetoval. To je jediná cesta k radosťi tu i vo večnosti.

Vincent Feledik, SDB
správca farnosti

Veselé prežitie
Veľkonočných
sviatkov,
veľa radostí,
spokojnosti
a pohody
Vám želá

redakcia hlásníka

**Šiby – ryby, masné ryby,
dávaj vajcia od korbáča,
ešte k tomu kus koláča,
naposledy groš, už je
toho dosť!**

**Šiby – ryby,
nechcem ryby!
Ja chcem iba máličko,
maľované vajčko.**

Príhovor primátora

Vážení spoluobčania!

Dňa 24. februára 2006 sa konalo XX. riadne zasadnutie mestského zastupiteľstva, ktoré sa na svojom rokovaní zaoberalo správou hlavného kontrolóra mesta za r. 2005, Všeobecným záväzným nariadením č. 20/2006 o poskytovaní dotácií. Na tomto zasadnutí mestské zastupiteľstvo schválilo rozpočet mesta, ktorý sa skladá z daňových a nedaňových príjmov, z grantov a transférov Štátneho rozpočtu v celkovej výške 64.986.000,- Sk.

Na Územný plán mesta sme získali dotácie zo Štátneho rozpočtu vo výške 828.000,- Sk. Bežný rozpočet na rok 2006 je v ukazovateľoch súčasťou Hlásnika.

Ďalej vás chcem bližšie informovať so schváleným rozvojovým programom mesta pre rok 2006. Tento rozvojový program obsahuje 14 bodov. Rozvojový program bol schválený vo výške 4.040.000,- Sk. V oblasti budovania kanalizácie bola odsúhlasená projektová dokumentácia Ul. Zápotočná a Záhumenice vrátane realizácie sumou 3.000.000,-Sk.

Rozvojový program mesta Šaštín-Stráže

1/ Výstavba letného kina – amfiteáter k.ú. Šaštín, RO Gazárka	350 000,-
2/ Výmena svietidiel verejného osvetlenia v meste, dodávka a montáž	80 000,-
3/ Melioračné práce čistenie potoka Stráže – Ul. Na Kopánke	130 000,-
4/ Komisia kultúry, športu	100 000,- 30 000,-
5/ Oprava a údržba mestských chodníkov	200 000,-
6/ Oprava miestnych komunikácií a výtlkov komunikácií v meste	400 000,-
7/ Vybudovanie osvetlenia na mestskom cintoríne Stráže	160 000,-
8/ Vybudovanie osvetlenia na mestskom cintoríne Šaštín	160 000,-
9/ Stavebno-montážne práce KD v Strážach a v Šaštíne	180 000,-
10/ Oprava a údržba mestského rozhlasu	100 000,-
11/ Spracovanie štúdie cest. komunikácie obchvat za železničnou traťou smer Borský Mikuláš	150 000,-
12/ Dostavba 21 b.j. Ul. Slničná k.ú. Šaštín	1 500 000,-
13/ Stavebno-montážne práce na budove zdravotného strediska, stomatologické ambulancie Šaštín, strešná konštrukcia, dodávka a montáž okien a vnútorné úpravy ambulancií	400.000,-
14/ Údržba cintorínov v meste	100 000,-
S p o l u :	4 040 000,-

Projektová dokumentácia Ul. Zápotočná a Záhumenice + realizácia kanalizácie 3 000 000,-

Pre tento rok je prioritou dokončiť výstavbu 21 b. j. na Ulici Slničná k.ú. Šaštín. Tieto byty chceme prideliť mladým rodinám z nášho mesta tak, aby Vianoce oslávili už v nových bytoch. Pridelovanie týchto bytov sa bude konať podľa poradovníka jednotlivých žiadateľov o byty a splnených podmienok schváleného Všeobecne záväzného nariadenia /VZN/ mesta.

V tomto VZN sú presne stanovené podmienky, ktoré musí žiadateľ o byt splniť. Posudzovanie žiadostí o pridelenie bytu bude vykonávať Bytová komisia pri Mestskom úrade Šaštín-Stráže na základe kritérií platného VZN mesta. Každý záujemca o byt musí splniť tieto kritériá. Ten žiadateľ, ktorý tieto kritériá nespĺ-

ní, tomu byt bytová komisia nepridelí.

Po pridelení bytu bytová komisia zoznam vybraných uchádzačov odstúpi mestskému zastupiteľstvu na definitívne schválenie. Primátor mesta nemôže a nesmie do poradovníka jednotlivých žiadateľov a schvaľovacieho procesu bytovej komisie a mestského zastupiteľstva zasahovať. Povinnosťou primátora mesta je po schválení predložených návrhov, podpísať s budúcimi užívateľmi nájomné zmluvy. Mojou povinnosťou ako primátora mesta bolo zabezpečiť finančné prostriedky na výstavbu 21 b.j., výberové konanie dodávateľa výstavby a jej riadne ukončenie a nie pridelovanie bytov. Toto je v kompetencii bytovej komisie a mestského zastupiteľstva. Doporučujem všetkým záujemcom o byty v tejto 21 b.j., aby si na Mestskom úrade v Šaštíne – Strážach u p. Libušovej vyžiadali fotokópie VZN mesta o pridelovaní bytov, kde sa po prečítaní dozvedia kritériá, ktoré musia splniť, aby im bol byt pridelený. Počet žiadateľov o byty, ktorí sú evidovaní na MsÚ, je 119.

Je pochopiteľné, že všetci nemôžu byť t.č. uspokojení, a preto je potrebné, aby mesto i do budúcnosti realizovalo ďalšiu výstavbu nájomných bytov.

Do konca mesiaca jún chceme dokončiť a dať do užívania amfiteáter v RO Gazárka tak, aby už slúžil našim občanom, rekreantom, ale aj občanom z okolitých obcí počas letnej turistickej sezóny. Rekreačná oblasť Gazárka bola mestským zastupiteľstvom dňa 28. októbra 2005 Uznesením MsZ č. 375/2005 zrušená ako príspevková organizácia mesta

k 31.12.2005. Od 1. januára 2006 bola vytvorená RO Gazárka Šaštín-Stráže spoločnosť s ručením obmedzeným, so 100 % majetkovou účasťou mesta. Rozdiel medzi doposiaľ príspevkovou organizáciou a RO Gazárka s.r.o. je ten, že príspevkovou organizáciou zo zákona muselo mesto v prípade nedostatku finančných prostriedkov dotovať. RO Gazárka s.r.o. si musí vytvoriť také finančné príjmy z tejto činnosti, aby bolo v plnom rozsahu finančne sebestačné. Na tieto účely nakladá so 100 % majetkovou účasťou mesta. Na decembrovom zasadnutí r. 2005 poslanci schvaľovali i Všeobecne záväzné nariadenie o dani z nehnuteľnosti č. 19/2005 a Dodatok č. 2 k Všeobecne záväznému nariadeniu č. 14/2004 o Komunálnych odpadoch a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Ďalej Dodatok č. 2 k Všeobecne záväznému nariadeniu č. 13/2004 o miestnych daniach na území mesta Šaštín-Stráže. Môžem konštatovať, že všetky predložené Všeobecne záväzné nariadenia boli poslancami mestského zastupiteľstva jednohlasne schválené. Tieto VZN nebudú mať neúmerný dopad na platbu daní v roku 2006 pre občanov nášho mesta.

Schválený rozvojový program sa budeme snažiť v plnom rozsahu naplniť a zrealizovať.

V tomto roku chceme vybudovať v areáli základnej umeleckej školy koncertnú sálu pre žiakov ZUŠ.

Po krutej zime, ktorá postupne ustupuje blížiacemu jari, by sme si mali aspoň pozametať pred vlastnými domami, bytmi, predajňami a prevádzkami, jedným slovom prispieť i týmto málom k lepšiemu životnému prostrediu v našom meste. Pýtam sa : "Chceme tak veľa?"

Na záver mi dovoľte, vážení spoluobčania, zaželať vám dobré zdravie, šťastné prežitie veľkonočných sviatkov a príjemnú jarnú pohodu.

Ján Hladký
primátor mesta

Bežný rozpočet r. 2006

Časť 1. – príjmy BR			v tis. Sk.
Č.r.	Položka	Ukazovateľ	Schválený rozpočet
1		1 100 Daňové príjmy	37 496
2		110 Výnos dane z príjmov	31 603
3	111 003	Daň z príjmu FO	31 603
4		120 Daň z majetku	4 180
5	121 001	Daň z pozemkov	1 244
6	121 002	Daň zo stavieb	2 907
7	121 003	Daň z bytov	29
8		130 Domáce dane	1 688
9	133 001	Daň za psa	60
10	133 003	Daň za nevýherné hracie automaty	10
11	133 004	Daň za predajné automaty	3
12	133 006	Daň za ubytovanie	100
13	133 012	Daň za užívanie verej. priestranstva	22
14	133 013	Daň za zber, odvoz a zneškod. odpadu	1 301
15	133 013	Daň za uloženie odpadu na smetisku	192
16		139 Dobeň zrušených daní	25
17		2 200 Nedaňové príjmy	5021
18		210 Príjmy z vlastníctva	2169
19	212 002	Z prenajatých pozemkov	125
20	212 003	Z prenajatých budov - NP	510
21	212 003	Za prevádz. služby, spojené s prenáj.NP	264
22	212 003	Jednorazový prenájom kultúr. domu	290
23	212 003	Z prenajatých bytov	880
24	212 003	Za služby LSPP, NP	100
25		221 Správne poplatky	1 945
26	221 004	Administr.p poplatky,automaty,SÚ, Matrika/	1 945
27		222 Pokuty	5
28	222 005	Pokuty	5
29		223 Poplatky a platby z náhod. predaja a služ.	605
30	223 001	Za zberné suroviny	1
31	223 001	Za relácie v miestnom rozhlas	14
32	223 001	Zo vstupného, štartovného	26
33	223 001	Za zápisné do knižnice	7
34	223 001	Za záujmové činnosti - CVČ	62
35	223 001	Za prieskumné územia	65
36	223 001	Za opatrovateľské služby	125
37	223 003	Za stravné od zamestnancov	270
38	223 004	Za odpredaj prebytoč. hnutel. majetku	5
39	223 001	Za cintorínske poplatky	30
40		229 Ďalšie administr. a iné poplat. a platby	15
41	229 005	Za znečisťovanie ovzdušia	15
42		242 Úroky z vkladov	40
43		292 Ostatné príjmy	242
44	292 008	Z výťažkov z lotérií - hry	76
45	292 012	Z rôznych dobropisov, vratky	166
SPOLU VLASTNÉ BEŽNÉ PRÍJMY			42 517
SPOLU VLASTNÉ PRÍJMY RO /Školy a DD/			2 754
Č.r.	Položka	Ukazovateľ	Schválený rozpočet
		3 300 GRANTY A TRANSFERY - zo ŠR	19 715
46	312 001	V -projekt – ESF, ŠR	346
47	312 001	Na matričnú činnosť	160
48	312 001	Na školstvo PK	13 698
49	312 001	Školstvo – ostatné príjmy pre školákov	900
50	312 001	Na sociálnu pomoc /DD/	4 419
51	312 001	Na stavebný úrad, CD, PK	145
52	312 001	DD – z lotérií	0
53	312 001	Príspevok z recyklačného fondu	23
54	312 001	Rodinné prídavky	24
ÚHRNOM 1+2+3			64 986
55	341	Na územný plán – prostriedky z ES a ŠR	828

Šaštín-Stráže 9.2.2006

Ján Hladký, primátor mesta

Milí spoluobčania!

Dovoľujeme sa prihovoriť k vám i my, členovia Zväzu zdravotne postihnutých. Opäť jeden rok je za nami a chceli by sme sa poďakovať tým, ktorí sa snažia nám pomáhať pri našich aktivitách.

Síce nie je ich veľa, ale o to s väčšou láskou ich pripravujeme. V roku 2005 sme vďaka finančnej pomoci mestského úradu mali novoročné posedenie, posedenie ku dňu matiek a v mesiaci jún sme uskutočnili zájazd pre našich členov a členov Jednoty dôchodcov do Vysokých Tatier. V septembri sme navštívili Arborétum v Tesárskych Mlyňanoch a oboru Zubrov. V decembri sme usporiadali benefičný koncert, na ktorý nám prispeli mestský úrad, mnohé závody, súkromní podnikatelia a občania, ktorí nás prišli podporiť účasťou na tomto podujatí, za čo všetkým srdečne ďakujeme. Výťažok z tohto podujatia bol odovzdaný do DSS Rohov vo výške 16 700,00 Sk. a pre deti MŠ Šaštín – Stráže 5000,00 Sk. Posledným kultúrnym programom bol zájazd do Bratislavy na operu AIDA od Verdiho v SND.

Nakoľko sa v tomto roku stretáme na stránkach Hlásnika po prvý raz, želáme vám:

Veľa šťastia – lebo je krásne.

Veľa zdravia – lebo je vzácne.

Veľa lásky – lebo jej nie je nikdy dosť.

Za SZTP Š. Macháčková

Oznam: Klub v suteréne MsÚ je otvorený každý štvrtok od 14,00 – 17,00 hod. Srdečne všetkých medzi nás pozývame.

V januári som dovŕšila požehnaný vek 80 rokov. Ďakujem zaň, v duchu privriem oči a vidím život ako plynie, šťastné dni sa striedajú s tými smutnými, až tragickými. Život preletel ako búrka, myslím si a je tu staroba. Ale pekne prežiť starobu, to je tiež dar.

Preto som sa začala stretávať so svojimi priateľkami a spoluobčanmi v klube dôchodcov.

Tam sa voľné chvíle trávia príjemnejšie, človek sa cíti potrebnější a nie taký osamelý.

I deň mojich narodenín mi moji priatelia z klubu pripravili taký, na aký nikdy nezabudnem.

Na posedení mi poblahožela i pán primátor, za krásne slová a povzbudenie ďakujem pani Macháčkovej a Kuníkovej. V spoločnosti členov ZŤP som prežila príjemný podvečer, za ktorý všetkým touto cestou ďakujem. Ďakujem i redakcii Hlásnika za blahoželanie a želim všetkým veľa tvorivého elánu a chuti do práce!

Margita Flórusová

Slamené strechy na Záhorí

V mnohých obciach na Záhorí a nebolo tomu ináč ani v Strážach, sa ešte i po II. svetovej vojne vyskytovali domy i stodoly, ktorých strechy boli pokryté slamou. Sám si dobre pamätám niekoľko takých domov na hlavnej ulici a hlavne stodôl na Vrškoch v Strážach.

V ďalších riadkoch chcem oboznámiť najmä dnešnú mladú generáciu so spôsobom zhotovovania slamených striech, ich kladmi a nedostatkami. Slama bola už oddávna pokrývačským materiálom na domoch a hospodárskych

budovách i na Záhorí. Škridlce ako krytina striech sa začali hromadne používať asi pred 60 – 70 rokmi.

Kvalitné pokrytie strechy slamou nebola jednoduchá a ľahká práca a dokázali ju robiť iba majstri, ktorí svoje pokrývačské remeslo dokonale ovládali. Postup pri zhotovovaní slamenej strechy bol nasledovný. Najprv sa musela vybrať vhodná slama, t.j. rovná, čistá a nepolámaná, čo sa mohlo dosiahnuť iba pri ručnom mlátení cepami. Takto vybraná slama sa viazala do otiepek /po našom otiepek/ povrieslami /provrisuama/, ktoré sa robili skrútením do slamového povrazu. Otiecky slamy sa pripevňovali na strešné laty priväzovaním okrajovej slamy. Potom sa otiecky /dochovice/ kládli na strechu v smere od odkvapu k hrebeňu strechy tak, aby sa asi jednou tretinou prekrývali. Aby bola strecha pekná rovná a dobre priliehavá, dochovice sa kládli stebkami smerom k hrebeňu strechy a tesne vedľa seba. Na samom hrebene strechy sa dochovice kládli zase stebkami smerom k odkvapu, aby po nich dobre stekala voda pri daždi. Horné dochovice sa ešte poisťovali do X zbitými latami a strecha bola hotová.

Výhodou slamenej strechy bola odolnosť voči dažďu, a hlavne dokonalá tepelná izolácia celej budovy. Na druhej strane veľkým nedostatkom takýchto striech bolo, že ľahko podliehali požiarom a oheň sa pri vetre šíril z jednej strechy na druhú, čo malo niekedy za následok i vyhorenie veľkej časti alebo i celej obce. Podobný prípad sa stal v r. 1886 v Strážach, kedy vyhorelo až 28 slamených domov.

Okrem takto zhotovených striech sa na Záhorí vyskytovali aj strechy pokryté slamenými šindľami, ktoré boli impregnované hlinou. Bola to zvláštna technológia výroby tohto pokrývačského materiálu, ktorú používali habáni všade tam, kde sa táto sekta novokrstencov usadila.

Mgr. František Havlíček

Takto to bolo ...

S prichádzajúcou jarou sa prebúdzajú nielen príroda, ale aj človek sa nastaví na iný režim. To, čo bolo v zime tabuizované, to s príchodom jari akoby ožilo. Myšlienky sa začínajú rýchlejšie odvíjať a človeka naplní akási eufória, z ktorej pramení všetko to, čo človek potrebuje k svojmu životu.

Takto tomu bolo aj v krátkej minulosti s odstupom pár rôčkov. Vtedy sme ako kultúrno-výchovní pracovníci začínali plánovať, čo a v akom rozsahu a skladbe ponúkneme našim občanom. Áno, mám na mysli tie nespočetné kultúrne podujatia, ktoré boli v našej /vtedy /obci. S odstupom času chcem hlavne mladším pripomenúť, čo sme to vlastne u nás mali. Začínali sme vždy s premietaním širokouhlých filmov. Spravidla to začínalo koncom mája a končilo sa v strede septembra /podľa počasia/. Od mesiaca júna sa u nás striedali estrádne a zábavné súbory. Spomeniem len niektoré : Miro Žbirka, Marika Gombitová, P. Nagy so skupinou Indigo, súrodenci Hečkovci, Laura a jej tygři, Schovanky, Fešáci. V zábavno-estrádných programoch to boli : Maja Veľšicová, Michal Slivka, Oldo Hlaváček, Ivan Krajíček a iní. Treba spomenúť, že našu obec preslávili prehliadky dychových hudieb. Vypracovali sme sa až na celoslovenskú prehliadku a súťaž. Opäť spomeniem niektoré z nich : Záhoranka, Dunajenka, Unínčanka, Skaličanka a ešte mnoho dychových súborov z celého Slovenska. Z českých to boli : Moravanka, Moravěnka, Bojané, Místříňanka a iné výborné kapely. Na tieto podujatia dochádzali ľudia z okolitých dedín. Asi v strede letného obdobia nám začínal festival širokouhlých a na tú dobu vynikajúcich filmov.

V prírodnom amfiteátri si človek odpočinul, vzhliadol buď zaujímavý film, alebo pekný estrádny program. Vždy cez víkendové dni hrávali v rekreačnej oblasti tzv. promenádne koncerty. Kto mal chuť, mohol tancovať, alebo len tak pre relax počúvať. Mali sme družbu aj so starobřeclavskou cimbalovou muzikou. Bolo nám v podstate dobre pri toľkých kultúrnych programoch. Pre ilustráciu uvediem, že každý rok zavítal do našej obce štátny súbor piesní a tancov z vtedajšieho Sovietskeho zväzu. Práve naša obec dostala vždy prednosť pre krásnu scenériu parku pod gaštanmi. Ako sme vtedy zvykli hovoriť. Tieto programy sme dokázali zabezpečiť, ale bolo to aj preto, že nás to bavilo a všetci sme s našou kultúrou žili. Ešte stojí za zmienku premietanie rozprávok a zábavno-tanečné podujatia, ktoré bývali spravidla 3 x do týždňa.

Všetko to zaniklo akoby mávnutím čarovného prútika a nebolo nič. Som veľmi rád, že p. primátor si dal za úlohu prebúdzajú tieto tradície. Z jeho podnetu rastie nový amfiteáter, ktorý nám, ako mám vedomosť, bude slúžiť už v tomto roku. Ďakujeme.

ex-riaditeľ MKS Ľudovít Hrnčiar

Pozn. : V minulom čísle sa zabudlo uviesť meno autora článku Zdobit či nezdobit -bol to Ľudovít Hrnčiar.

Z rodokmeňa Czoborovcov

Erbovní rodiny Czoborovcov, který používala Alžběta

Czoborovci boli najbohatším magnátskym rodom na Záhorí. Patrili im veľké podiely na panstvách Šaštín, Holíč a Ostrý Kameň, ako i ďalšie menšie majetky v záhorských obciach.

V prvej polovici 17. storočia pôsobili na Záhorí až dvaja Imrichovia z tohto rodu. Boli to bratrance, pretože ich otcovia Martin a Michal Czoborovci boli bratia. Ich teta Alžbeta bola manželkou

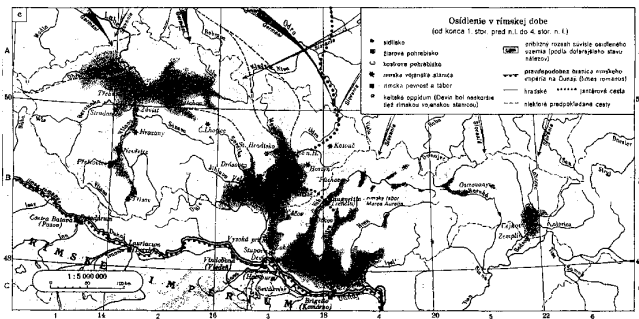
palatína Juraja Thurzu, ktorý dal okrem iného vyšetriť i zločin pani z Čachtíc – Alžbety Báthoryovej /1560-1614/. Imrich Czobor, manžel Evy Appónyiovej, bol zase synom Michala Czobora.

Podrobnejšie informácie o jeho živote nie sú známe, vlastnil však väčšie majetky v stolici Trenčianskej. V r. 1665, krátko pred svojou smrťou, sa nechal titulovať ako gróf a rytier zlatej ostrohy. Zastával vysoké funkcie kráľovského komorníka, radcu a pohárnika. Keďže Imrich Czobor nezanechal po sebe mužského potomka, iba dve dcéry, jeho lúnia Czoborovcov vymrela v druhej polovici 17. storočia.

Mgr. František Havlíček

Jantárová cesta

Tajomnú minulosť Záhoria sa podarilo dešifrovať p. Ing. Jánovi Hurníkovi. Svojou túžbou po poznaní ako geodet a kartograf sa dopracoval k nevídaným skutočnostiam. V knižnici Univerzity Komenského v Bratislave sa medzi inkunabulami /tlač. spred 1500 rokmi/ nachádza i 8-dielna Geografia Claudia Ptolemaia, ktorá uvádza sídla na našom území a k nim zemepisné súradnice a práve tu sa skrýva tajuplná minulosť Šaštínskeho vodného hradu. Hrad tu stál už v druhom storočí nášho letopočtu, teda už pred 1800 rokmi. Bol postavený na mieste bývalej Trikoty na súradniciach 17008_40" východnej zemepisnej dĺžky a 48 38 30" severnej zemepisnej šírky. Autor ďalej uvádza dielo najväčšieho starovekého geografa z 2. stor. n. l. Cl. Ptolemaia, ktorý vyhotovil mapu celého vtedajšieho známeho sveta. Vo svojej Geografii uvádza podľa súradníc aj sídla ležiace na sever do Dunaja, teda aj sídla na území dnešného Slovenska a tým aj dnešného Záhoria.

Z nálezísk jantáru od Severného a Baltického mora sa prepravoval tento artikel, z ktorého sa vyrábali šperky, až do Egypta a Mezopotámie. Od tohto prevážaného jantáru dostala táto cesta aj svoje meno. Okrem jantáru touto cestou obchodníci /kupci/ prepravovali aj iný tovar, ako kovy, kožušiny, soľ, med, víno, šperky, olej. Obchod na tejto ceste sa začal rozvíjať už okolo rokov 700 – 900 pred n. l. Obchodovalo sa aj so zbraňami a otrokmi. Cesta mala aj vojenský význam. Využívali ju rímske vojská a germánske kmene. Od rímskeho mesta Carnunta, nachádzajúceho sa v Rakúsku, viedla jantárová cesta do Bratislavy. V 2. storočí n. l. sa toto mesto volalo Eburonodunum, kde bol oddávna brod cez Dunaj a pri ňom stál vodný hrad. Ďalšou najbližšou stanicou Jantárovej cesty bola staroveká Felixia, dnešné Malacky. Odtiaľ cesta smerovala do dnešného Šaštína. Podľa Ptolemaia sa v tejto dobe Šaštín volal Meliodunum. Bol tu oddávna brod cez rieku Myjavu. Zároveň to bol jediný brod na celom dlhom úseku tejto rieky, lebo od Jablonice pretekala močaristým a ťažko prechodným terénom. Takýto terén, okrem brodu v Šaštíne pokračoval i za Šaštínom až po ústie do Moravy. Veľký význam brodu dosvedčuje aj existencia hradu s vojenskou posádkou, ktorá okrem iného chránila prechádzajúce karavány popri ňom. Od brodu a Šaštínskeho hradu Jantárová cesta smerovala do teritória dnešných Stráží, kde odbočovala na dnešnú ulicu Jána Donovana, smerom na Smolinské, Gbely, Holíč do starobylej Skalice. Tu bola ďalšia zastávka Jantárovej cesty. Skalicou sa cesta lúčila so Záhorím a smerovala do Uherského Hradišťa. Keď si späťne zdokumentujeme stanicu Jantárovej cesty, zistíme, že boli vypočítané vzdialenosti denného presunu. Z Bratislavy cez deň pochodu bola zastávka stanica cesty Malacky. Ďalší deň sa karavána vydala na cestu do Šaštína. Tu pri brode a Šaštínskeho hradu prenocovali. Urobili si tábory, aby si pred ďalšou cestou odpočinuli kupci i domestikované zvieratá.

Týmto dochádzame k záveru, že už roku 200 nášho letopočtu tento priestor Šaštína bol obývaný. Jantárová cesta Záhorím viedla rovinným terénom. Starovekí ľudia sa vyhýbali rôznym prírodným prekážkam, preto nezvolili v Strážach kopcovitú cestu smerom na /Hoška/ Petrovu Ves, ale na Smolinské.

Šaštín zohral dôležitú úlohu v histórii Slovenska od staroveku /v dobre rímskej/ po starovek, až do novoveku dnešných čias. Už v 13. stor. spomína sa župa Stupavská, Holíčska a Šaštínska. Paralelne so svetským administratívnym členením sa vytvárala aj cirkevná správa. Najväčšia časť Záhoria patrila Archidiakonátu so sídlom v Šaštíne. V tomto roku v septembri si pripomenieme, že už bude Šaštín piaty rok zaslužené mestom.

Podľa článku v časopise Naše Záhorie od Ing. J. Hurníka krátil a doplnil Rafael Menšík

Použitá literatúra a pramene: Ing. J. Hurník : Tajomná minulosť Záhoria Naše Záhorie č.4 str. 14-17.

Atlas Československých dejín : Mapa osídlenia v dobe rímskej od konca 1. stor. pred n.l. do 4. stor. n.l. Geodézia a kartografia Praha 1959

Vymrú staré tradície ?

Fašiangový utorok v Strážach bol smutný, presmutný. Dedina tichá, akoby vymretá. Márne si natáhoval uši, oči, či z dialky, z niektorého kúta dediny nezachytíš nótu : „Šenkeričko má milá“ – ticho, až to bolelo. Čo je to? Kde sú tí chlapi, čo majú : "na jeseň rukovať a matku i milú zanechať?" Odpoveď mi dáva môj syn. „Nikde, veď už sa nerukuje“. Možno to bude tým, no myslím si, že je to i lenivosťou a pohodlnosťou, /alebo namyslenosťou?/ mladých.

Veď by sa to malo zachovať, už len na pamiatku, veď chodenie turkov patrí k tradícii Stráží už od nepamätí. Starí Strážania /vo veku môjho otca/ si pamätajú, že v čase vojny chodili v jeden deň až dve skupiny turkov. Bohatí a chudobní. Poviete si: „To bola iná doba.“

Akáže iná ? Práve teraz sa k tej dobe vraciame. Koľko ľudí je nezamestnaných a koľko, tak ako kedy, nemá robotu v zime? Kde je tá radosť, zábava, ktorú si mladí ľudia pripravili sami?

Veď „turkovské zábavy“, keď chlapi vrstovníci boli turkami, boli a sú pre generácie nezabudnuteľné! Pre chlapcov mojej mladosti bola česť skákať turkov a doteraz sa pamätá, kto bol kedy kapitánom! Na turkovskej zábave sa stretla celá dedina, príbuzní, frajerky, veselilo sa a o polnoci, keď nastal pôst, sme sa neradi rozchádzali.

Tak teda, v Strážach to už skončilo ? Chlapci, ktorí budete mať osemnásť, nechytíte sa toho a necháte túto peknú tradíciu zahynúť? A vy, „vychodení turci“, otcovia a starí otcovia, narovnajzte svoje skrehnuté údy, odhodte barley a palice, zoberte mladíkov a naučte ich verbunk. Nech tá dedina na budúci rok na fašiangy nie je taká tichá!

Elena Ovečková

Otrasná bilancia

Traja mŕtvi a domček lahnutý popolom - zostali po februárovom požiari rodinného domu Danielových. Táto strašná udalosť sa stala v noci z 5. na 6. februára. Čo zapríčinilo požiar?

Dá sa tu hovoriť o neodbornom zaobchádzaní s ohňom? Či špatnom komine? Čo spôsobilo, že domček lahól popolom a pod ním tri ľudské životy? Jednou vetou by sa dalo povedať, že neúcta k životu a „nadmerný pitný režim“ spravili svoje. Zostáva veriť, že tento otrasný požiar poslúži ako varovný signál.

Elena Ovečková

Predstavujeme Vám...

nášho rodáka Zdenka Šmida – džokeja /profesionálneho jazdca na koni/, bývajúceho t.č. v Senici.

1. Počula som, že si hral ako žiak futbal v Šaštíne. Prečo si s týmto športom skončil?

Futbal som mal rád, ale nebol pre mňa to pravé orechové, ktoré by som za nič nevymenil.

Nehrával som až tak často v základnej zostave.

Ku koňom do Borského Mikuláša som chodil už od malička, a tak ma viacej zobrala ponuka od Jaroslava Brečku pracovať s ním v dostihovej stajni ŠK – Quirinus. Vtedy som začínal ako amatér.

2. Ako prebiehali a prebiehajú tvoje tréningy? Pod akou organizáciou?

Tréningy sú úplne individuálne u každého trénera. Pracoval som pre rôznych aj v zahraničí.

Tréneri napr.: Jaroslav Brečka, Jamie Osborne, Pavel Kalaš ... Teraz pracujem na Dúbrave práve s Pavlom Kalašom, o ktorom si osobne myslím, že vie spojiť to najlepšie s tréningom a krmivom a podať maximálny výkon.

3. Pre prípadných záujemcov je tento šport finančne náročný?

Aj tento šport ako iný si vyžaduje finančnú náročnosť.

4. Ako je to s koňmi na pretekoch? Máš nejakého svojho obľúbeného koňa?

Kone, aké jazdím, väčšinou určujú majitelia a tréneri. Mám aj svojho obľúbenca. Je ním Mideros. Jazdím ho už dlho a tento rok som s ním zožal pekné úspechy.

5. Akých druhov dostihov sa zúčastňuješ?

Väčšinou len rovinové, kvôli mojej nízkej hmotnosti.

6. V bratislavskom Starom háji 25.9.2005 si obhájil svoj titul šampióna v šprintárskej Tatranskej cene. Mohol by si nám bližšie porozprávať o tvojich doterajších úspechoch?

Úspechy, napr.:

1. miesto v SAND DERBY víťazstvo v Karpatskej cene víťazstvo v Derby Triale
2. miesto v Maďarskom Derby ...

7. Je to pre teba ešte záľuba alebo už profesionálny prístup k tomuto športu?

Tu sa spája profesionálnosť so záľubou, čo si myslím, že je to najlepšie spojenie.

Ďakujem za rozhovor a prajeme ti zo Šaštína-Stráží ešte veľa úspešných dostihov.

zhovárala sa S. Suchá

Nad želaním rodičov zvíťazila záľuba od detstva a na celý život ... Zdenko Šmida

V novinách ma viackrát zaujalo meno športovca – Zdenko Šmida. Nie som síce odborníčka vo svete športových dostihov, zaujme ma len osoba, ktorej meno mi niekoho pripomína. Takže, keď som čítala o úspechoch Zdenka Šmida, myslela som si, že ide o zhodu mien. Veľmi ma prekvapilo, že sa jedná o človeka, chlapca, ktorého poznám takmer od narodenia, rástol mi pred očami, len posledných pár rokov som nesledovala jeho životné osudy.

Zdenko Šmida sa narodil v Skalici 24. novembra 1973. Rezydent MPL Racingu v Javorci, kam sa tento objav Jaroslava Brečku, bývalý automechanik, vrátil predvlani na jeseň po dvoch rokoch pre Gestut Guthler Hof Debut 20. apríla 1997 s Chorchem. Džokej presne o 6 rokov neskôr /Aldmona/ - 96 triumfov. Cena mesta Doncaster /Ray of Light/. Cena trojročných kobýl /Arganta/, Zlatý bičik /teles-tar/, Cena Musicatita, Karpatská cena /Rainbow Dash/, minulý rok Preis von Zentraleuropa /Monolit/, Derby Trial /Mideros/. Predvlani premiérový šampión. S 9 prvenstvami líder aktuálneho rebríčka. Na derby Veľká cena OTB Banky Slovensko – 13. slovenské derby 2001 ôsmy /Frisky River/, 2004 trinásty /Moon Tiger/, v roku 2002 striebro z maďarskej Modrej stuhly /Scheiderfáni/. Tolko z dostihovej príručky.

Zaujímalo ma, ako sa Zdenko tu, u nás a ešte k tomu na bytovke, ku koňom dostal a ako prišlo k tomu, že svoje povolanie vymenil za prácu so živým materiálom – zvieratami.

Porozprávala som sa o tom s jeho mamičkou pani Brigitou Šmidovou.

Od deviatich rokov túžil po koňoch. Nelenilo sa mu vstať o 4. hodine a buď na bicykli, alebo ho odviezol sanitkár /ak mal tade cestu/ pán Jožko Hlavenka do Borského Mikuláša na družstvo, kde sa kone chovali. Očistil stajňu, očistil koníky a odmenou mu bolo, že sa mohol na koníkoch povoziť. Keď končil základnú školu, jeho túžbou bolo ísť študovať na chovateľskú školu do Šale. Je to jediná škola na Slovensku, no rodičom, hlavne maminke sa to nezдалo /čo budeš celý život koňom zadky pucovať?/ a Zdenko, poslúchol rodičov a vyučil sa za automechanika. Po vojne pracoval v ČSAD v Šaštíne. Túžba po koňoch v ňom bola stále a tá ho priviedla po dvoch rokoch na Šajdíkovce Humence k Jarovi Brečkovi. Jazdil ako amatér a v tom istom roku získal titul „Jazdec roka“. Po získaní tohto titulu začal navštevovať školu v Šali, aby sa z neho stal profesionál. V roku 2004 získal titul „Najlepší jazdec – šampión Slovenska“. V roku 2005 obhájil titul Najlepší jazdec Slovenska a vytvoril rekord v prvenstve „Šampión 25 miest“, čo predtým robilo 21, takže v roku 2005 vyhral každý štvrtý dostih. Teraz pôsobí ako profesionál, momentálne vykonáva odbornosť v Šali na trénera. Reprezentuje Slovensko v Rakúsku, Maďarsku, Poľsku, Chorvátsku. V zimnom období pôsobí v Anglicku.

Je ženatý, manželka Bibiana je tiež „od fachu“ – trénuje v Čáčove. Zdenko je starostlivý manžel, otec, pozorný syn. Vzťah ku koničkom zdedila i trojročná dcéra Laurinka. I ona chodí s mamičkou „umývať koničkom nožičky“.

Sme radi, že máme medzi našimi mladými práve takýchto ľudí, ktorých záľuba prerástla v lásku a táto láska ich dostala na najvyšší rebríček.

Držíme ti Zdenko palce, nech sa ti darí, sme na teba pyšní!

Elena Ovečková

Nesiahajme deťom na ich voľný čas

Všetci citlivo vnímame, ako naše deti rýchle rastú. Rastú a vyvíjajú sa v prostredí fyzickom, hygienickom, sociálnom a tiež v určitej duchovnej a mravnej atmosfére.

A práve táto atmosféra je tým činiteľom, ktorý môže buď zrýchliť alebo spomaliť vývoj dieťaťa. Pre vývoj dieťaťa má nezastupiteľný význam hlavne výchova. Rozlišujeme tri druhy výchovy, výchovu oficiálnu, čiže formálnu, čo je systém postupne narastajúci od základných škôl cez stredné školy až po univerzity. Ďalším druhom výchovy je výchova neoficiálna, ktorá prebieha v každodennom kontakte. Nie je na báze dobrovoľného rozhodnutia jedinca, ale je to proces, v ktorom každý získava názory, hodnoty, vedomosti a zručnosti z každodenných skúseností od rodiny, priateľov, médií a okolia, vrátane literatúry a umenia vôbec. Tretím druhom výchovy je výchova záujmová, čiže neformálna. Pre túto je typické, že sa deje prostredníctvom dobrovoľných aktivít dieťaťa, je spojená s jeho *seba realizáciou*.

Nedá sa povedať, ktorá z výchov je pre dieťa najdôležitejšia, pretože všetky tri druhy výchovy majú v živote jedinca svoj nezastupiteľný význam. Iste, človek získava vedomosti a profesionálne zručnosti zvyčajne prostredníctvom oficiálneho vzdelávania, ale veľa schopností, či už osobných alebo spoločenských nadobúda neoficiálnou výchovou. Ak sa zamyslíme, uvedomíme si, že mnohé schopnosti, potrebné pre život, sme získali práve z neformálnej, záujmovej výchovy. Práve s týmto druhom súvisí voľný čas ako významný spoločenský jav – pedagógovia prostredníctvom tejto výchovy vychovávajú deti vo voľnom čase, pre voľný čas a tie prostredníctvom voľného času.

Voľný čas by mal plniť relaxačnú, regeneračnú, kompenzačnú a sociálno-preventívnu funkciu. Ide teda o odpočinok, zábavu a rozvoj osobnosti.

Tu by som sa rada vrátila o pár týždňov naspäť. Všetci máme v živej pamäti deň, keď naše ratolesti priniesli domov vysvedčenia. Ak boli podľa našich predstáv, boli sme i my dospelí, spokojní. Avšak ak dieťa v tom – ktorom predmete zlyhalo, neúspech dieťaťa nás hlboko zasiahol. Mnohí z rodičov okamžite vyrukovali s trestom : „Neučíš sa, budeš sedieť doma, žiadne vychádzky, krúžky ani kamaráti!“

Rada by som apelovala na rodičov práve takýchto rozhodnutí, aby v budúcnosti tento prístup k voľnému času dieťaťa prehodnotili. Na nápravu možno použiť iné, účinnejšie prostriedky - menej času stráveného pri televízii, pri počítači a najmä sa dieťaťu viac venovať. Čo sa napríklad stane, ak dieťaťu zakážeme telovýchovné aktivity ? Telovýchovou sa získava zdatnosť, schopnosť organizmu vyrovnávať sa s vplyvmi

prostredia, ktoré sú nevyhnutné pre fyzickú i duševnú prácu. Vo všeobecnosti objem pohybovej aktivity u detí klesá, s čím súvisí i klesajúca vytrvalosť, ohybnosť, deti sú pomalšie, chorľavejšie, slabšie.

Nedostatok pohybu /a nemusí ísť iba o šport, ale i o tanec, balet, turistiku atď./ zvyšuje agresivitu a výbušnosť u detí. Tiež aj aktivity kultúrne, či už máme na mysli reproduktívny alebo produktívny charakter, majú významné miesto v živote človeka. Ak ich dieťaťu zakážeme, obmedzíme jeho talent, nadanie, rozumové i fyzické schopnosti.

Verím, že všetkým nám ide o dobro našich detí. Nesiahajme teda dieťaťu na právo na odpočinok a voľný čas, na účasť v hre i v oddychovej činnosti, zodpovedajúcej jeho veku.

Nesiahajme dieťaťu na slobodnú účasť v kultúrnom živote a umeleckej činnosti, pochopme, že správne využívanie voľného času vždy bol, je a bude najúčinnjším prostriedkom ochrany pred zvyšujúcou sa trestnou činnosťou, drogovou závislosťou, vandalizmom, agresivitou a násilím, prostriedkom prevencie negatívnych sociálnych javov.

**Szokeová Iveta,
CVČ Šaštín-Stráže**

Z rozprávkovej krajiny

V nedeľu 19.2.2006 sa o 15,00 hod. v Kultúrnom dome v Šaštíne začali schádzať rôzne rozprávkové postavičky, zvieratká i rôzne bytosti z rozprávkovej krajiny. To sa deti z MŠ na Ulici M. Nešpora v Šaštíne radostne náhlili na dlho očakávaný „Karneval“. Masiék bolo neúrekom, malí chlapi zatancovali „turkovský tanec“, pri dobrej muzike sa zabávali i rodičia.

Veľká radosť nastala pri žrebovaní tomboly, lebo ako mávnutím čarovného prútika každé dieťa odchádzalo s cenou a úsmevom na tvári. S pocitom príjemne stráveného nedeľného popoludnia sme sa po niekoľkých hodinách rozhádzali k domovom, no už s myšlienkou na ďalšiu spoločnú akciu pre deti.

Poďakovať chceme hlavne sponzorom a rodičom, bez ktorých by sa takáto pekná akcia neuskutočnila.

Ďakujeme sponzorom.

Sú to : p. Štefancová – Pedikúra Ráchel, p. Palkovičová – Stavebná sporiteľňa,

p. Macháček – Almat, sl. Fránerová – Darčeková predajňa, Kovotvar – Kúty, Art – Interiér

Ing. Prachár a p. Pastorek, p. Škurlová – Uhoľné sklady, p. Laczko, p. Meštánek, rod. Búzková, Estetik – p. Mach, Slovpap – p. Slovákova, Fidman – p. Sulík, p. Sofková, Mestský úrad Šaštín-Stráže, rod. Kormanová, rod. Stachová, PCP – Elektro, Potraviny Hejs – p. Havel, 1000 drobností.

Ďakujeme aj rodičom.

Sú to: p. Kočková, p. Hlavenková, p. Tokárová, p. Sofková, p. Stachová, p. Miháliková,

p.Šimková, p.Búzková a p.Bartošová.

**Zajíčková Renata
MŠ M. Nešpora, Šaštín-Stráže**

Keď prichádza jar

Spolu s jarou prichádza po poriadnej treskúcej zime i Veľká noc. Sviatky, ktorými si kresťania pripomínajú pamiatku ukrižovania a zmŕtvychvstania Ježiša Krista. V minulosti sa k nim viazalo množstvo ľudových zvykov a obradov. Niektoré sa našťastie zachovali dodnes.

Piata pôstna nedeľa sa nazýva Čierna alebo Smrtná. V túto nedeľu vynášali dievčatá z dediny Morenu – bohyňu smrti a zimy. Morena bola figurína zo slamy a dvoch prekrížených palíc. Obliekali ju dievčatá v sobotu pred Smrtnou nedeľou, najčastejšie v dome, kde sa schádzali počas zimy dievky na priadkach. Každá dievčina prispela dajakou časťou kroja.

V nedeľu po omši chodievali s Morenou dievčatá so spevom po dedine. Nesmeli ju obracať tvárou k nijakému domu, lebo by doň poslali chorobu a smrť. Keďže bola Morena zosobnením zla, ničili ju zapálením a vhođením do studenej vody. Do dediny sa dievčatá vracali s „letečkom“ – malým stromčekom ovešaným stužkami a farebnými kraslicami.

Pred každým domom zaspievali obradovú pieseň a vypýtali si vajíčko. V Liptove, ale aj v iných častiach Slovenska, chodili dedinou aj chlapi s Dedkom – postavou podobnou Morene.

Potom prišla Kvetná nedeľa. Vtedy prinášali dievčatá a staršie dievky do domov vrbovú či rakytovú ratolesť s bahniatkami. Vyobliekali sa a chodili po domoch, vinšovali šťastie, bohatú úrodu a hojnosť. Za pekný vinš dostávali od gazdinej farebné varené vajíčka.

Neodmysliteľnou súčasťou Kvetnej nedele bolo posväcovanie vrbových prútov /bahniatok, púzaliiek, maňušok, búzikov či kozičiek/. Prúty posvätil kňaz modlitbami, kadidlom a svätenou vodou. Takýto posvätený konárik dodnes ochraňuje naše domy pred bleskom. Ratoval sa ním však i chorý človek, alebo sa ním vyhánal dobytok či ovce na prvú jarnú pašu.

Vravelo sa, že ak bude v tento deň pekné počasie, bude aj dobrá úroda. Variievali sa šúľance s makom, aby narástli dlhé klasy obilia a bolo dost maku. Jedli sa aj strukoviny, aby dobre zakvitli a zarodili.

Ráno na Kvetnú nedeľu si dievčatá umývali tvár rannou rosou – vraj aby boli pekné a zdravé. Dievčatá opekneli, niet sa teda čo čudovať, že mládenci sa zahľadeli hlboko do ich očí a ako dar z lásky prinášali svojim vyvoleným vetvičky bahniatok. Pravda, nie hocijaké. Čím bola dlhšia a krajšia, tým väčšiu lásku znázorňovala. Prút prinášali mládenci do domu s pekným vinšom: „Tomuto dievčatu venujem bahniatka, lebo toto dievča mám rád, táto dievčina by mala byť moja“. A dievka takéhoto hostá zvyčajne obdarovala vlastnoručne vyšívanou košelou či iným darom.

Na Horehroní nosievali v tento deň matky do kostola malé deti, aby sa vraj naučili hovoriť.

Prišiel Zelený štvrtok. Varili sa polievky zo zeleniny, prívarky zo špenátu alebo žihľavy. Mnohí ľudia si veľkonočnou vodou vtedy oplachovali ústa, aby ich neboleli zuby. Gazdine obchádzali domy a zvoniacimi kľúčmi odháňali hľadavcov.

Veľký piatok bol dňom prísneho pôstu. Bača zanesol hruď soli do mraveniska, aby mu ovce po celý rok držali pohromade. Kozy dostali po vajíčku, aby dávali dostatok mlieka. Gazda nemal piť alkohol, lebo pri prišiel o úrodu.

Na Bielu sobotu sa varievala šunka, údené mäso a klobásy. Zapálila sa veľkonočná svieca a večná lampa. Zvyšok starého oleja z lampy sa spálil, aby bol zničený zradný Judáš.

Cez Veľkonočnú nedeľu sa položila dospievajúcim dievčatá po prvý raz cez hlavu parta. Keď prekročili prah kostola, hodili za seba peniaz pre šťastie. Ľudia prinášali do kostola v košíku jedlá na posvätenie.

No a k Veľkonočnému pondelku vari už netreba dodávať celkom nič.

L. Machová

Nezabíme si vlastné deti!

Blíži sa Veľkonočný pondelok. Mládenci zoberú korbáče, voňavky či fľašky s vodou a vyrazia do terénu. Dievčatá im pripravlia „niečo“ za odmenu, s mamkami napečú voľačo pod zub a tatkovia sa postarajú o fľašu na stôl. Je mi ľúto, že sme dospeli tak ďaleko, že si žiadnu oslavu či stretnutie nevieme predstaviť bez požitia určitého množstva alkoholu.

V detstve a v mladosti sa všetkému učíme rýchlejšie. To však, bohužiaľ, platí aj o nesprávnych návykoch. Akoby sme si viac všímali zo sveta dospelých to, že pri každej príležitosti veselej, príjemnej, úspešnej či smutnej, ba tragickej tiež, umocňuje hĺbku prežívaného a fixujeme názor, že bez alkoholu to nejde. Závislosť na alkohole /alebo na drogách/ vzniká a rastie totiž omnoho rýchlejšie, ak sa s nimi začneme zahrávať v mladosti. Na počtoch tých, ktorí alkoholu prepadli, vidieť, že neskorší alkoholici začínali piť vo veku od 15 do 25 rokov. Čím sme mladší, tým je táto hra nebezpečnejšia. Potrebujeme sami na seba zistiť a uvedomiť si nesprávnú a nebezpečnú hru s alkoholom. Mladý človek vždy bol, je a bude extrémistom, nepozná mieru, obyčajne ani v alkohole a snaží sa, tak ako „nerozumní“ dospelí, dokázať chalani svoju mužskosť a dievčatá vari modernosť v množstve požitia. Je to clona ľahkomyselnosti, sebaškodenia a nemala by patriť mladým, pretože im nasadzuje putá a otravuje mladý organizmus. Mladí, ktorí nepijú a vedia povedať „nie“, sú na posmech ostatným. Ide o akési pomýlené, prevrátené či skreslené názory.

Stretla som sa už aj s označením „detský koňak či likér“. Také niečo predsa vôbec neexistuje! V každom prípade je to jed, ktorý ničí organizmus.

Pitie alkoholu je medzi mládežou čoraz populárnejšie, pretože alkohol si možno ľahko zadovážiť a ten poskytuje lacný a jednoduchý spôsob zbabelcom, ako sa na chvíľu zbaviť problémov.

Alkoholické nápoje sú také dostupné, že zvyknúť si na pravidelné popíjanie s priateľmi nie je problém. Vypití si malé množstvo alkoholu môže byť príjemným spoločenským zážitkom. Mladí vidia piť alkohol dospelých, a preto považujú pitie za známku dospelosti.

Návyk na alkohol sa časom zosilňuje. Človek môže mať pocit, že si dá iba pohár – dva, aby bol veselší, ale neskôr zistí, že už nie je schopný prestať. „Priatelia“ ho potom už ľahko presvedčia, aby si dal i ďalší pohárik. V opitosti si človek dovoľuje to, s čím sa v triezvom stave principiálne nestotožňuje a čo neskôr trpko oľutuje.

Skúsme tento rok pre našu mládež pripraviť šibačkové pohostenie bez alkoholu. Predstavme si, že by takto malo piť naše dieťa. Či už syn alebo dcéra. Hľadeli by sme ľahostajne na svoje vlastné alkoholom zničené dieťa?

Neviazané pitky mládeže sa končia často bezvedomím a niekedy dokonca i smrťou. Správajme sa tak, aby sme si raz nemuseli udierať hlavu o stenu preto, lebo ten prvý pohár alkoholu sme dieťaťu ponúkli my sami. Aby už potom nebolo neskoro.

L. Machová

Jar je tu!

Máte rady kvety a záhradku? Pokúsime sa k tejto vašej radosťi prispieť niektorými radami.

Viete, že na pestovanie priesad a mladých rastlínok je dobré použiť pôdu z krtincov?

- Kávová usadenina, keď ju rozpustíme vo vode, vytvorí vynikajúce hnojivo, najmä pre popínavé rastliny.

- Zbieraním vývrhov dažďoviek získame vynikajúce hnojivo

(pokračovanie na str. 10)

Naše nové žiariace METEORY na hviezdnom nebi !

Čas plynie ako voda, odnáša so sebou pekné i smutné udalosti, no patrí sa nám na chvíľu zastaviť a zaspomínať, ako sme vnímali niektoré bolestné situácie pri odchode významných osobností.

Ako blesk z čistého neba sa vo večerných hodinách 1. apríla 2005 niesla do celého sveta správa z vatikánskych médií, že náš drahý pápež Ján Pavol II. sa lúči s týmto svetom a odovzdaný do vôle Najvyššieho sa uberá na cestu do večnosti. Celý kresťanský svet v hlbokom smútku sledoval posledné hodiny pozemského života veľkého človeka, ktorý svojim šírením Radostnej zvesti o Ježišovi Kristovi a svojim darovaním sa celému svetu získal si srdcia naše i srdcia všetkých ľudí dobrej vôle i nekatolíkov. Tisíce pútnikov, hlavne mladých ľudí, v ktorých on veril, že nesklamú svoju vieru, sprevádzali svojimi modlitbami na svätopeterskom námestí šľachetnú dušu vzácneho pápeža na hviezdnu dráhu, aby tak navždy zažiarila pre všetky veky. A stalo sa skutočnosťou, že na druhý deň, 2. apríla, v oktáve sviatku Božieho milosrdenstva, navždy pres-talo byť ľudské srdce milovaného pápeža a jeho duša vzlietla k nebu. Máme teda nového orodovníka v nebi, lebo svojím pozemským svätým životom si vyslúžil, aby bol pripočítaný ku svätým v nebi, odkiaľ viditeľným znakom pokračuje v riadení našej svätej Cirkvi cez nového pápeža Benedikta XVI. Ďakujeme Pánovi za tak veľkého človeka, ktorý svojím životom, láskou, svojím tichým utrpením totožným s utrpením samého Ježiša Krista, ukázal celému svetu cestu, po ktorej treba ísť, aby sa ľudstvo uchránilo od skazy. A ďakujeme aj za ten veľký dar, ktorého sa nám dostalo od jediného pápeža v dejinách katolíckej cirkvi, že ako Pútnik Najvzácnejší, uctil si našu Nebeskú Matku Sedembolestnú v našom pútnickom mestečku a prišiel sa jej pokloniť dňa 1. júla 1995. Vtedy pri svojom príhovore nás utvrdil, že nikto z nás nie je bez domova, keď na našej slovenskej zemi stojí Dom Božej Matky.

Jeho návštevu u nás vierohodne v televízii a rozhlase komentoval náš už tiež zosnulý vzácny kňaz don Paulíny. Práve o ňom sa chcem s vami podeliť o pár poznatkov z jeho posledných dní a hodín pozemského života. Práve svätý otec Ján Pavol II. mu bol veľkým vzorom. Mal ho vo veľkej úcte a v posledných dňoch, keď bol pripútaný na lôžko, sa k nemu veľa prihovárал vo svojich modlitbách, majúc jeho portrét stále pred sebou a práve tak, ako tíško trpel a lúčil sa svätý otec Ján Pavol II., i on tíško prežíval posledné hodiny v úplnej oddanosti a pripravenosti na odchod z tohto pomínutelného sveta. Práve o mesiac neskôr po smrti nášho milovaného pápeža 2. mája odovzdal i on svoju dušu Stvoriteľovi, aby navždy spočinul v Ňom. Keďže jeho pozemský život bol bohatý na útrapy, ťažkosti už od jeho mladého veku ako rehoľníka, keď cesta k službe Najvyššieho Veľkňaza bola trnistá, no neskôr v cudzine bohatá na jeho tvorivý kňazský život ako spisovateľa, redaktora, riadiaceho pracovníka. Nemenej dôležitá bola jeho práca na duchovnom poli po návrate zo zahraničia na tunajšom Gymnáziu Jána Bosca a taktiež vysluhovaním sviatostí vo farnosti. Môžeme dúfať, že i jeho šľachetná duša je pripočítaná k zboru svätým. Nezabúdajme na neho, ďakujme mu za jeho bohatú literárnu, kazateľskú činnosť a veľkú zodpovednosť a láskavosť pri udeľovaní sviatosti zmierenia.

A budme vďační i všetkým našim duchovným otcom, ktorí sa snažia o náš bohatší duchovný svet. Ďakujme im a vyprosujme vo svojich modlitbách pre nich hojné dary Ducha Svätého a ak máme nejakú pochybnosť, odovzdajme to do božej vôle a poprosme naše žiariace „meteory“ v nebi o prí-

hovor. Majme vo veľkej úcte všetkých služobníkov oltára, ktorí svojou presväťou službou zvolávajú samého Ježiša Krista ako obetného baránka na naše oltáre, aby sa nám vzápätí mohol darovať ako priateľ našich duší vo svätom prijímaní.

Ďakujeme a žíme s Ním!

M. Tumová

Podľa čoho dostali mesiace svoje mená

Ľudia sa už od pradávna snažili merať čas podľa zdanlivého obehu Slnka po oblohe a tak dobu od jedného snovratu k druhému nazvali slnečný rok. Tento potom rozdelili na mesiace. Ich pomenovanie vzniklo podľa mien pohanských bohov, ľudových slávností

a čísiel. Prvý deň mesiaca v rímskom kalendári nazvali „Kalendae“, čo značí ohlasovať.

A od slova „Kalendae“ bolo odvodený názov kalendár.

J a n u á r - dostal meno podľa pohanského boha Jánuša.

F e b r u á r - pomenovali podľa očistných predmetov – „februa“. Boli to pletené korbáčiky z kože obetovaných kozliat na sviatky očisťovania – 15. februára.

M a r e c - dostal meno od pohanského boha roľníctva a vojny. Týmto mesiacom sa pôvodne začínal rímsky rok, ktorý mal len 10 mesiacov.

A p r í l - pochádza od latinského slova „aperire“, čo znamená otvárať, pretože v tomto mesiaci sa začína otvárať – prebúdať celá príroda.

M á j - má pomenovanie pravdepodobne podľa boha Maia, ktorý bol ochrancom rastu obilia, alebo od bohyně Maye – ochrankyne matiek.

J ú n - nosí meno podľa bohyně Juno, čo značí mladší, pretože príroda bola už v plnom kvete a mládež slávila sviatky juniálesy.

J ú l - bol pomenovaný podľa mena cisára Júliusa Cézara.

A u g u s t - aj tento mesiac dostal svoje meno podľa iného cisára Augusta, za vlády ktorého sa narodil Ježiš Kristus.

S e p t e m b e r - dostal meno zo starého rímskeho kalendára, v ktorom bol 7. mesiacom.

O k t ó b e r - hoci teraz je v kalendári 10. mesiacom, v starom rímskom kalendári bol však ôsmym mesiacom.

N o v e m b e r - i tento mesiac nebol v rímskom kalendári jedenástym, ale len 9. mesiacom, od čoho je pomenovaný.

D e c e m b e r - dostal meno podľa slova „decem“, čo značí 10, keď bol ešte v rímskom kalendári v poradí 10. mesiacom, kým dnes je mesiacom posledným v roku – dvanástym.

Mgr. František Havlíček

Viete to ?

1. Koľko továrenských komínov je v Tokiu ?
2. Koľko hodín vydržia vtáky letieť bez zastavenia?
3. Koľko krokov urobí človek za celý život?
4. Koľko umeleckých diel má petrohradská Ermitáž?
5. Ktorí slávní ľudia boli ľaváci?
6. Kto je rýchlejší : závodný kôň alebo poštový holub?
7. Koľko váži najväčšia chobotnica?
8. Kedy bol zavraždený rímsky vojvodca a štátnik G.J.Caesar?
9. Prečo sa v arabských menách často vyskytuje slovo ibn ?
10. Kedy začali raziť u nás prvé zlaté mince – florény ?

Odpovede nájdete na strane 11.

Jar je tu!

(dokončenie zo str. 8)

pre skleníkové a črepníkové rastliny.

Pozbieraný materiál sa vysuší a najemno rozdrví. V tenkej vrstve sa povrchovo zapracuje do pôdy.

- Polievať treba vždy v rovnakom čase. V nijakom prípade nestriedať polievacie odstatou vodou a studenou vodou. Ak máte k dispozícii len studenú vodu, musíte pravidelne polievať len touto vodou. Rastliny si na ňu privyknú.

- Uhorky začnú bohato nasadzovať plody, keď hlavný výhonok zaštipneme za tretím listom.

Aby uhorky neboli horké, treba ich zbierať skoro ráno, treba sa vyhnúť studeným sprchám, uhorkám to nerobí dobre.

- Pažitke sa mimoriadne dobre darí, ak sa prihnojuje kávovou usadeninou.

- Po pití čaju ho vždy trochu zostane na dne kanvice. Možno ním poliať izbové rastliny, pretože má mierny hojivý účinok.

- Ak majú byť narcisy v jednej kytickej spolu s inými kvetinami, treba ich najprv /asi na dve hodiny/ nechať samotné v nádobe s vodou. Narcisy totiž obsahujú látku, ktorá spôsobuje vädnutie kvetov v spoločnej váze.

- Ako najlepší preverený prostriedok pri ničení listových vošiek je používanie mydlovej vody.

- Úroda pozbieraná večer obsahuje viac živín.

- Jahody sú mimoriadne aromatické, keď sa oberajú v ranných hodinách asi do 10,00 hod.

- Keď diery po zbere úrody zahrabete, pôda sa nebude vysušovať a škodcom zamedzíte prístup do pôdy.

O tom, že mesiac spolupracuje s prírodou, sme už veľa počuli a preto si môžeme pripomenúť, že :

- Stromy sadíme a zrezávame radšej v ubúdajúcej fáze mesiaca, pretože v opačnom prípade stromy sužuje prebytočná miazga, zle sa zakoreňujú a správne sa nerozvíjajú. Vo fáze ubúdajúceho mesiaca sa najväčšia sila stromu nachádza v jeho vnútri. Rýchlejšie sa zakoreňujú a zo zrezaných miest nevyteká miazga.

- Ušľachtilé byliny ako bazalka, tymian, levanduľa, rozmarín, by sa mali strihať v pribúdajúcej fáze mesiaca. Liečivé prípravky sú účinnejšie, jedlá korenené takými to bylinkami aromatickejšie.

- Pre zeleninu a ovocie, ktoré sú určené na uskladňovanie, by sa malo využiť pôsobenie ubúdajúcej fázy mesiaca. Uskladňované ovocie a zelenina vydržia dlhšie.

- Opačne treba postupovať pri zelenine a ovocí určenými na okamžitú konzumáciu.

- Na pletie zeleninových a kvetinových záhonov je najvhodnejším obdobím ubúdajúca mesačná fáza a to na jar alebo skoro v lete.

Na záver niekoľko rád o znášanlivosti rastlín a ich praktickom využívaní.

Kukurica sa znáša s tekvicou, uhorky s fazuľou, zemiaky majú rady susedstvo kapusty alebo špenátu, ale nikdy nie rajčiakov, cvikla znáša cibuľu, ale neznáša kríčkovú fazuľu, rajčiakom sa darí vedľa petržľenu, ale nie pri hrachu, najzdravšiu mrkvu dopustujeme pri cibuli, ale neodporúča sa ju siať vedľa kapusty, uhorky sa znášajú s fazuľou, ale nie so zemiakmi, cibuli sa darí pri rajčiakoch, ale nie vedľa hrachu, kapustoviny sa znášajú s zelerom, ale nie s reďkovkami, kríčková fazuľa sa veľmi dobre znáša so zemiakmi, ale neznáša sa s hrachom, kolíková fazuľa sa znáša s kukuricou, ale nie s cibuľou, hrachu prospieva spoločnosť s mrkvou, ale nie s fazuľou, paprike sa darí zase s cibuľou, ale nie s rajčiakmi, fazuľa sa podporuje v raste s reďkovkou, rajčiaky s zelerom, ale brzdia sa v raste so zemiakmi, červená cvikla sa podporuje v raste s hlávkovým šalátom, reďkovkou alebo kalerábom, špenát s jahodami alebo s kapustou, jahody s cesnakom, ale nikdy nie kapusta s cibuľou.

Prajeme všetkým záhradkárom veľa slnečných dní pri práci a nech je pre vás nasledujúci rok úspešný .

S. Suchá

... Neboj sa starenko, já ju nepuscím ...

Radosťou môjho pokročilého veku, ktorá mi dodáva najväčšie uspokojenie, je spomienka na množstvo dobrodení a priateľských služieb, ktoré som vykonal pre iných.

CATO

Týmto mottom by sa mohol pýšiť sto-ročný život pani Márie Stachovej, rodenej Fibyovej, ktorá sa 21. januára dožila naozaj okrúhlych narodenín, ktorými sa môže popýšiť málokto. Pán Boh jej dožičil, aby sa v spoločnosti dcéry, vnukov mohla tešiť z krás a radostí tohto sveta.

Sté výročie narodenia – to nie je jubileum, ktorým žije len oslávenkyňa a jej rodina. Pani Stachovú prišli pozdraviť známi, príbuzní a priatelia. Zavčas ráno sa poďakovala za dožitie roky svätou omšou. Sté narodeniny síce prežíva na posteli, pretože si na začiatku zimy zlomila nohu, ale v dobrej pohode.

Sto rokov. Keďže je to udalosť nie každodenná, navštívili sme pani Stachovú i z redakcie „Hlásnika“, aby sme jej poblahoželali a podelili sa s jej radosťou. V spoločnosti pani Zdenky Halásovej, rodenej Mozoličovej, sme zavítali do útulného domčeka, kde nás privítal jej vnuk Peter Sušila, ktorý so starenkou žije a opatruje ju. Pani Stachová je žena plná humoru a dobrej nálady. Našej návšteve sa potešila, hlavne pani Zdenke, ktorú pozná od detstva, pretože kedysi boli susedkami a navzájom si dobre vychádzali. Pani Stachová bola vynikajúca kuchárka a pre recepty si k nej chodila celá ulica. V mladosti slúžievala u žida, doktora Weissa a dodnes nedá na túto rodinu dopustiť. Boli to vraj láskavi a dobrí ľudia. Za dlhý život vďačí hlavne láske. Vydala sa za dobrého človeka, Michala Stachu, s ktorým mala dve deti - Margitku a Janka. Bohužiaľ, Janko už opustil tento svet a to bola asi tá najväčšia bolesť v jej živote. Dcére Margitke pomáhala pri výchove jej troch detí. Ešte i teraz sa jej pred očami belejú stovky plienok, ktoré vyvárala a vešala na malom dvorčeku. S láskou sa pozrie na vnuka, ktorý sa o ňu stará. „Teraz mi opateru vracajú títo moji vnúčikovia“ – hovorí a takmer dvojmetrový „vnúčik“ sa na starenku s láskou usmieva a sem-tam ju pobožká na vlasy, ktoré jej vykúkajú spod ručníka. V celom domčeku je cítiť lásku, opravdivú, nepredstieranú a radosť. „Som vďačná za tie roky, ktorými ma Pán Boh obdaroval“, hovorí starenka a pýši sa, žebol u nej i pán primátor a pani z „Úradu“.

Bolo nám na návšteve u pani Stachovej dobre. Nakazila nás svojím optimizmom, keď povedala : " Smrtečka chodí okolo dverí, ale my ju nesceme, nech ostane za dverami" a vnuk dodáva : „Nebojte sa starenko, já ju nepuscím“. Krédom pani Stachovej je:

„Co chudobnému dám, to u Pána Boha mám“ alebo veta: „Co tu po mje zostane, do ví, kerý čert to dostane“.

Poblahoželali sme v mene všetkých spoluobčanov, pripili sme na zdravie a s príslubom, že prideme na „besedu“ častejšie, sme sa s jubilantkou a jej starostlivosťným vnukom rozlúčili.

Elena Ovečková

Perličky

Dušan Dušek koncom roka 2005 vydal novú knihu Náprstok so zaujímavými pamätnými príbehmi obyvateľov nášho mesta. Zároveň mu blahoželáme k jeho 60- tým. narodeninám, ktoré oslávil 5.1.2006. /knihu si môžete požičať v ms.knižnici/

NOTA, najdobrovoľnejší spolok na Slovensku, najdobrovoľnejší aj v Šaštíne! Spolok na ochranu totálnych alk.....ov / priaznivcov piva/ a aviatikov /priaznivcov letectva/, oslávil 28.12.2005 prvé výročie od svojho založenia.

V pohostinstve U Templu sa 14.1.2005 konal turnaj v dáme. Osem hráčov si zahrlo zaujímavé a napínavé zápasy. Kto vyhral? Skoro by sa dalo povedať, že ten najvyšší:

1. miesto Peter Sušila
2. miesto Jozef Násada
3. miesto Jozef Havlíček

Dňa 21.1.2006 oslávila p. Mária Stachová 100 rokov. Humor a chuť do jedla by sme jej napriek ťažkému životu mohli mnohí závidieť. Blahoželáme a vďaka patrí i jej najbližším, ktorí sa o ňu dobre starajú.

Kópia sochy Sedembolestnej P. Márie bude v máji t.r. slávnostne umiestnená v trojhrannej kaplnke pri Bazilike. Za uskutočnenie tejto myšlienky patrí vďaka jednému staršiemu pánovi, d. Zolovi Schmidovi a snaživej farničke, vďaka ktorej sa to podarilo finančne zrealizovať.

„Ladové medvede“ už aj na Gazárke. Tradícia p. prof. Bulku +/- pokračuje v jeho nasledovníkoch. A ktože sa to kúpil na Silvestra 2005 v Gazárke? Páni J. Otrisal a A. Baďura. Túto zdraviu prospešnú záľubu doporučujú každému.

Začiatkom t.r. sa v pohostinstve U Vacha uskutočnil turnaj v mariáši. Zúčastnilo sa ho 18 hráčov.

1. miesto M. Ralbovský /Petrova Ves/
2. miesto F. Janík
3. miesto M. Jurka

V oratóriu pri farskom úrade sa začal kurz spoločenských tancov pre mladých.

Dúfame, že sa niekedy budú prezentovať.

S. Suchá

Cesnakové osúchy

Keď u vás zaklopú na dvere šibači, ktorí majú radi cesnakové dobroty, môžete ich ponúknuť chutnými cesnakovými osúchmi podľa tohto receptu :

Suroviny na cesto : 1 kg hladkej múky špeciál, 1 lyžicu soli, 1 dl oleja, 1/2 -3/4 l mlieka, kvasnice, 1 lyžicu kryštálového cukru, polohrubú múku na posypanie dosky.

Suroviny na plnku : 250 g margarínu, 15-20 strúčikov cesnaku, 1 lyžička soli + vajíčko na potretie a sezamové semenka na posypanie.

Postup: Z kvasníc, mlieka a cukru si pripravíme kvások. Ostatné suroviny si pripravíme do misky a spolu s kváskom vypracujeme vláčne cesto, ktoré necháme vykysnúť. Rozdelíme ho na 4 časti /môžeme i viac/. Každú časť rozvalkáme na doske, potrieme cesnakovou plnkou, stočíme do rolády a nakrájame. /Pri pohľade zhora vytvárame trojuholníky/. Osúchy poukladáme na mierne vymastený plech, potrieme rozšľahaným vajíčkom a posypeme sezamom. V stredne teplej rúre upečieme.

Plnku pripravíme zmiešaním prelisovaného cesnaku, soli a zmäknutého /nie roztopeného!/ margarínu.

Prajeme dobrú chuť vám i vašim šibačom. **L. Machová**

Vážení rodičia detí zo základnej školy!

Chcem vám doporučiť, aby ste všetkým deťom umožnili naučiť sa cudzie jazyky. Pre vás je veľmi dôležitá angličtina, pretože je svetová a nemčina, pretože je veľmi blízka. Pre Európsku úniu do budúcnosti je to pre deti veľmi dôležité, pre obživu, pre dorozumenie atď.

Ideálne sú jazyky povinné už od 1. triedy. Nemusia byť známkovani, ale naučia sa.

Keď to na vaše prianie nezarádi škola, využite Centrum voľného času v Šaštíne a keby ani to nebolo možné, napríklad kvôli počtu detí, môžete deti prihlásiť ku mne.

Búranské deti majú už 6 rokov povinné tieto jazyky. Známkovani môžu byť, alebo nemusia. Začínajú v 3. triede prvý jazyk a v 7. triede druhý jazyk. Je to ideálne, pretože všetky búranské deti sa po ukončení základnej školy dohovoria v celej Európskej únii a majú výhodu i pre ďalšie štúdiá. Pani riaditeľka to zriadila sama a rodičia neboli proti tomu.

Dúfam, že sa to vašim šaštínsko-strážskym deťom tiež umožní.

Daniela Čermáková, učiteľka nemčiny, Štúrova 1117, Šaštín-Stráže, tel. č. 6592523

*Vzal som si z nebies báseň
a nôtu z hrdla vtáka.*

*Vietor mi dáva slovo,
zvuk ruža pestrozraká.*

*Pieseň mám z jarnej hory,
žalm strieborného dažďa.*

*A kráčam ako anjel
po cestách plných raždia.*

*Nuž, z týchto maličkostí
spletávam túžobný sen:*

*s pomocou Božou vítať
si v srdci nádherný deň.*

J. Vágovič

Dňa 22.11.2006 kňaz Jozef Slivoň, SDB oslávil 50 rokov života. K tomuto jubileu mu blahoželajú a želajú veľa zdravia, šťastia a Božieho požehnania veriaci mesta Šaštín-Stráže. K blahoželaniu sa pripája i naša redakcia.

Viete to ?

ODPOVEDE:

1. 75 tisíc.
2. Vtáky vydržia letieť bez zastavenia až 40 hodín.
3. Asi 400 miliónov rokov, t.j. 7- krát okolo Zeme.
4. 3 milióny umeleckých diel.
5. Lavákmi boli napr. : Homér, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Goethe, Heine, Beethoven, Wagner a iní.
6. Závodný kôň prebehne 40 m za sekundu a poštový holub preletí len 16,7 m za sekundu.
7. Najväčšia chobotnica môže vážiť až 40 ton pri dĺžke tela 22 m.
8. Caesar bol zavraždený v senáte 15. marca 44 pred Kristom.
9. Slovo „ibn“ značí v arabských menách syn.
10. Prvé zlaté mince začali u nás raziť v r. 1325.

Podľa časopisu PaS spracoval Mgr. František Havlíček

Toto vajce maľované, to je z lásky darované!

Veľkonočné sviatky majú svoj krásny symbol – maľované vajíčko. Aj keď máme v obchodoch neskutočné množstvo čokoládových vajíčok, ktoré ukrývajú hračky, sladké dobroty či likér, zostanú stále najkrajšími tie od sliepčiek. Kraslice alebo varené vajíčka sa zdobia technikami, ktoré sa hádam ani všetky nedajú vymenovať. Každý región má obľúbenú tú svoju: voskovanie, batikovanie, leptanie, vyškrabovanie, oblepovanie všetkým možným /i nemožným!/, odrôtovanie a pod. Vyrábajú sa drevené tokárske vajíčka alebo sa fúkajú i zo skla.

Prinášame vám nápady na farbenie vajíčok prírodnými farbami, ktoré sa pripravujú odvarmi a výluhmi z rôznych rastlín.

Žltú farbu získame varením rasce, cibuľových šupiek alebo mladého ovsu.

Červenú farbu zase vyčaríme vylúhovaním potlačenej pálenej tehly alebo odvarom zo slivkového dreva.

Fialovo-červená farba sa nám podarí vytvoriť vývarom z cvikle.

Oranžovú až hnedú farbu docielime vyvarením šupiek z červenej cibule, brezovej kôry, orechových listov a škrupín.

Svetlohnedý odtieň vyčarí vývar z ruského čaju.

Zelenú farbu vytvoríme povarením mladej trávy, dateliny, špenátu alebo petržlenovej vňate.

Čierna farba vznikne odvarom z jelšovej a dubovej kôry.

Modrú farbu získame odvarom zo surových, prípadne kompótových čučoriedok.

Milé dievčiny, ak teda chcete chlapcov obdarovať vlastnoručne zafarbenými vajíčkami, vybehnite do prírody a materiál na ich farbenie bude vlastne všade okolo vás. Nakoniec nezabudnite vajíčka pomastiť napr. kožou zo slaniny, aby boli pekné lesklé.

L. Machová

Detský kútik - kienk

Pokúste sa do prázdnych štvorcov doplniť čísla od 1 do 9. Nie však hala – bala! Súčet čísiel vodorovne, zvisle a dokonca i uhlopriečne musí byť vždy 15. Uvidíte, že to nie je až také ťažké! Správne riešenie nájdete v ďalšom čísle Hlásnika.

	7	2
	5	
8		

Hádanka

Všetci školáci, ktorí radi súťažia, majú teraz šancu niečo zaujímavé vyhrať. Stačí, ak na papier napíšeš odpoveď na našu hádanku, svoje meno, adresu a triedu. Tento papier potom zanesú do knižnice, kde ho odovzdajú tete Janke a to do konca mája.

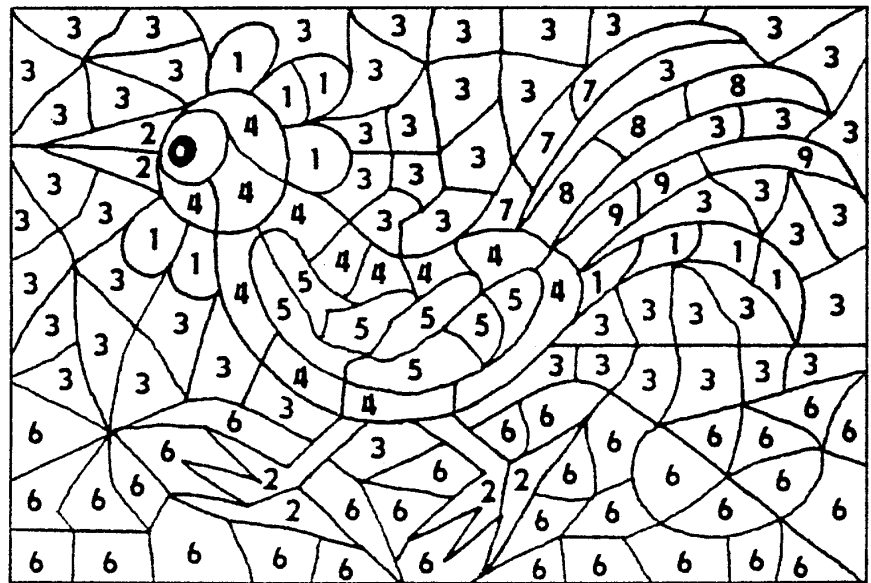
V ďalšom čísle Hlásnika sa dozvieš správnu odpoveď na hádanku i mená výhercov. Držíme palce a pamätajte: Kto nehrá, ten nevyhrá!

Koľko mačiek je v miestnosti, ak v každom zo štyroch kútov sedí jedna mačka, oproti každej z nich sedia tri mačky a na chvoste každej z nich sedí jedna mačka?

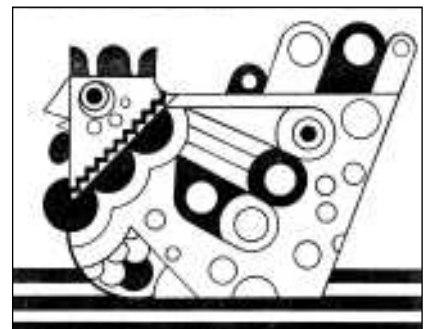
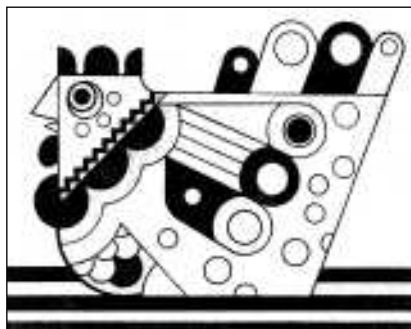
EM

Chcela som nakresliť obrázok, no ktosi mi ho veľmi poçarbal. Dokonca až tak, že teraz ani sama neviem, čo som chcela maľovať. Pomôžte mi! Vymeňte čísla za farby – podľa návodu, aby som tú záhadu rozlúštila! Ďakujem za pomoc!

1 - červená	4 - tmavohnedá	7 - tmavomodrá
2 - oranžová	5 - bledohnedá	8 - bledozelená
3 - bledomodrá	6 - tmavozelená	9 - fialová.

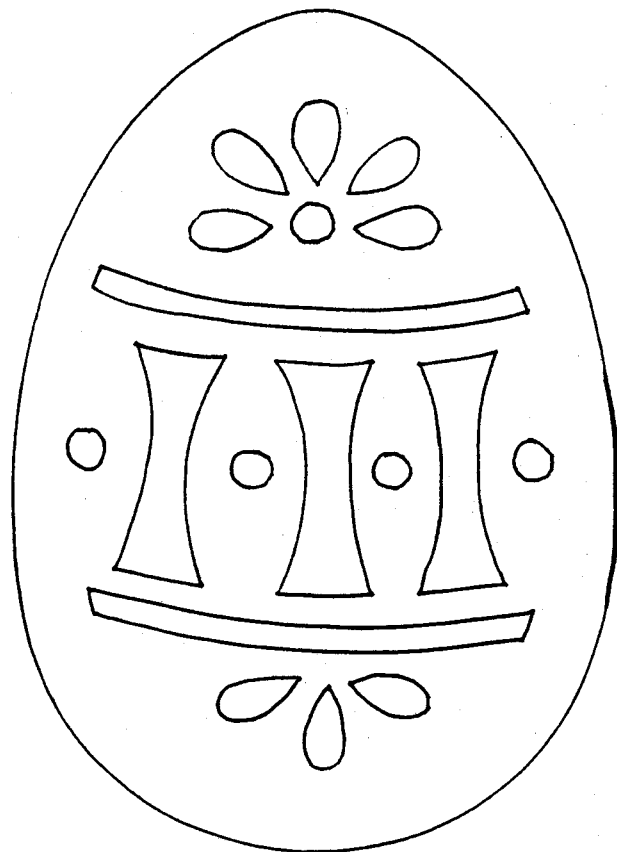
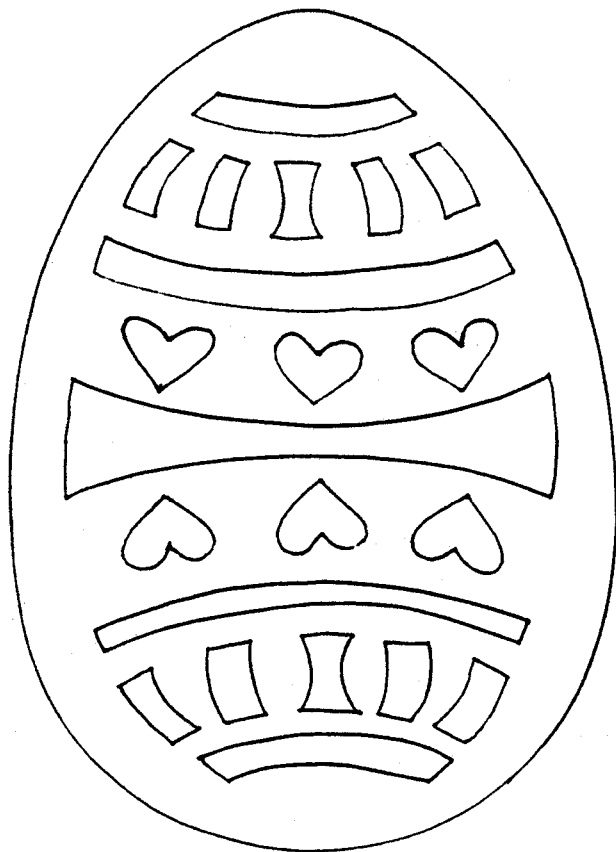
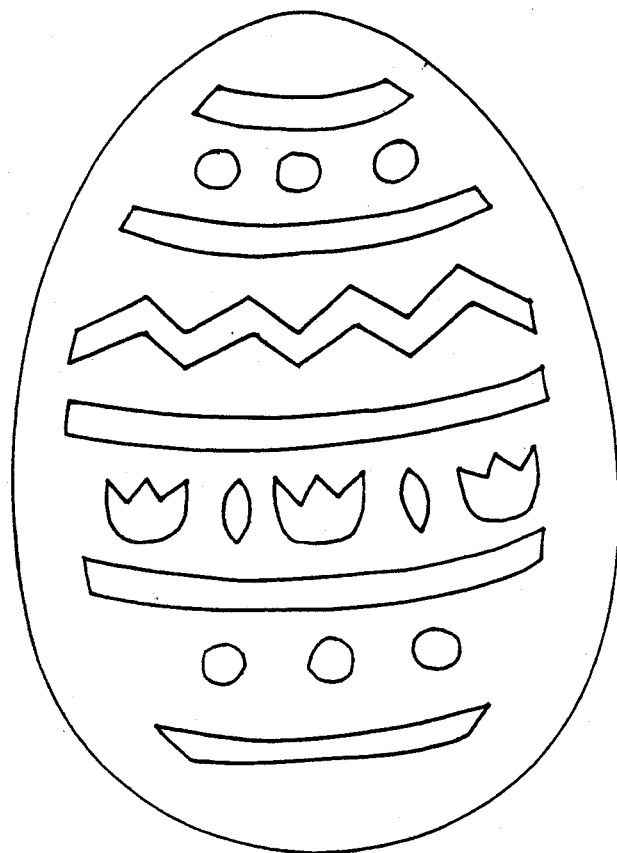
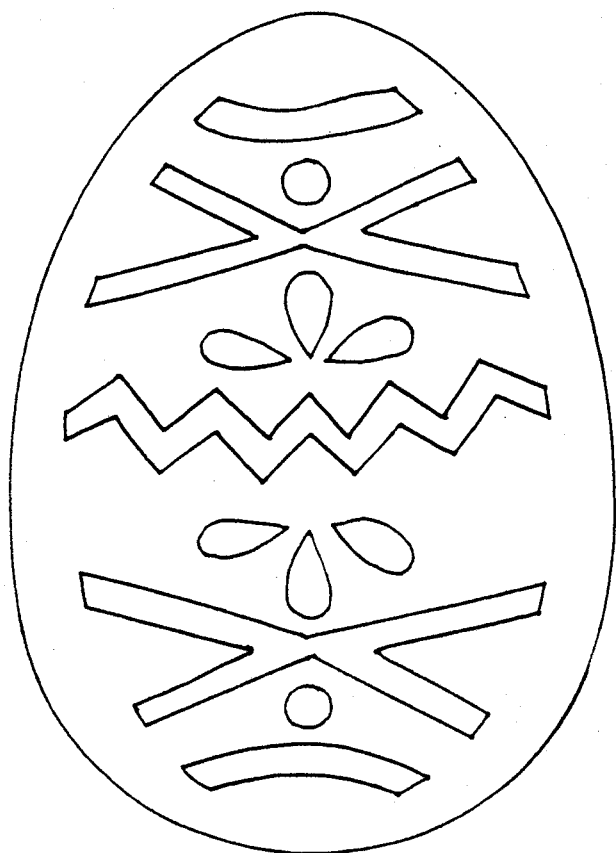
Tieto zvláštne a dobre vykŕmené sliepčičky vyzerajú celkom rovnako. Ale len na prvý pohľad. Ak sa pozorne pozrieš, zistíš, že je medzi nimi až 9 odlišností. Skús ich všetky pohľadať!

Detský kútik - kienk

Tieto vajíčka môžete použiť na skrášenie svojich domácností počas Veľkej noci. Deti sa môžu zabaviť pri ich vyfarbovaní, zručnejší dospeláci môžu vzory vystrihnúť malými nožičkami. Veľa trpezlivosti !

CVC Beťarik informuje ...

CVC Beťarik každoročne pripravuje pre deti letný táborový pobyt. Nie je tomu inak ani tento rok. V tomto roku sme sa rozhodli zmeniť lokalitu tábora, aby tak deti, ktoré sa na našich táboroch rok čo rok zúčastňujú, poznali ďalší krásny kút našej vlasti.

Vážení rodičia. Ponúkame vám možnosť prihlásiť svoje dieťa na letný táborový pobyt nazvaný „PRÁZDNINY S BEŤARIKOM“. Tábor sa uskutoční v termíne 14. júla – 21. júla 2006 t.j. 8 dní. Lokalita: RZ VÝTOKY Moravany nad Váhom, asi 10 km od Piešťan. Poplatok : 2500,- Sk. V tejto sume je zahrnuté : ubytovanie, strava, doprava tam a späť, poistenie detí, odmeny, vstupenky k bazénu, celodenný výlet do Piešťan. Ubytovanie bude v pevnej budove, kde sú 6 – 8 - posteľové izby.

Program : V zariadení sa nachádzajú rôzne ihriská i kúpalisko, a preto sa budeme venovať športovaniu, turistike, kúpaniu a opalovaniu, navštívime zrúcaninu Tematín, pripravíme pre deti rôzne súťaže a zábavné hry, diskotéky, táborák. Nájdú tu nových kamarátov a prežijú s nami pekných 8 dní v krásnom prostredí Považského Inovca.

Prihlášky si môžete vyzdvihnúť priamo v CVC v Šaštíne-Strážach, alebo nám zavolajte na t. č. 6592 871 a my vám prihlášku pošleme. Podmienkou je, aby ste spolu s prihláškou uhradili i poplatok 2500,- Sk. Buď poštou alebo osobne v CVC. Pred zaslaním prihlášky si overte, či je ešte voľné miesto na hore uvedenom tel. čísle. Prihlášky treba zaslať najneskôr do 30. mája 2006.

Zabezpečte svojim deťom pekné prázdniny pod dohľadom profesionálnych pedagogických pracovníčok CVC.

Iveta Szókeová

**Onedlho oslávime Deň matiek a Deň otcov.
Dúfame, že oslovil aspoň niekoho tento
príbeh z knihy Phila Bosmansa.**

Prines kvety, kým je čas

„Jeden váš výrok ma hlboko zasiahol,“ stálo v liste istej starej matky. „Bol to výrok: , Prines kvety, kým umriem. Mnohého sme sa zriekli, deti mohli vyštudovať a dotiahli to ďaleko. Teraz sa k nám obrátili chrbtom. Už pred rokmi. Nevieť prečo. Už im na nás nezáleží.“

Ak ešte máš otca alebo matku, nenechaj ich len tak bez povšimnutia. Hoci máš aj doktorský titul, aj keď musíš myslieť na veľa vecí, aj keď máš veľa roboty. Nie si človek, ak zabúdaš na svojho starého otca či starú matku a nenájdeš si pre nich čas.

Aj keď majú, čo potrebujú, pripadajú si zabudnutí, lebo im chýba tvoja náklonnosť, lebo stratili srdce svojho dieťaťa. Medzi rodičmi a deťmi mohlo k všeličomu dôjsť. Možno pre zafatatosť na oboch stranách vznikla priepasť. Ale keď človek trpí, a najmä ak je to vlastný otec, vlastná matka, musíš na všetko zabudnúť a znova priniesť „kvety“ : tvoju pozornosť a náklonnosť a pomoc. Inak si nezaslúžiš volať sa č l o v e k o m .

Pozvánka

CVC Beťarik pozýva všetky deti ale aj dospelých na kultúrno-spoločenské podujatie MINI MISS 2006.

Podujatie sa uskutoční dňa 29. apríla 2006 t. j. v sobotu v Kultúrnom dome v Šaštíne. Zatiaťok podujatia je o 15,00 hodine a vstupné pre deti je 20,- Sk., pre dospelých 30,- Sk. Do súťaže sa prihlásilo 10 dievčat vo veku 9 – 11 rokov. V tomto ročníku budú súťažiť i dievčatá z iných miest a obcí nášho okresu.

Dievčatá budú vo svojej voľnej disciplíne prezentovať svoje schopnosti a hlavne talent. Všetci, ktorí na toto podujatie prídu, sa majú určiť na čo tešíť. Diváci svojimi hlasmi rozhodnú o udelení ceny MISS SYMPATIA.

Po skončení súťaže bude zábava pokračovať detskou diskotékou. Program spestrí vystúpenie tanečného krúžku CVC a mažoretky pod vedením Michaely Fránerovej. Tešíme sa na návštevu nielen detí, ale i rodičov a starých rodičov. Presvedčia sa, že v našom meste máme šikovné deti, ktoré sa neboja vystupovať a súťažiť.

Anna Palkovičová, riaditeľka CVC

Niečo pre mamičky ...

Centrum voľného času Beťarik chce vyjsť v ústrety mladým mamičkám na materskej dovolenke, ktoré by sa občas chceli stretnúť so svojimi rovesníkami spolu s deťmi, vymieňali by si skúsenosti v starostlivosti o dieťaťko, alebo si len tak poklebetili pri kávičke, alebo si vypočuli prednášku o výchove detí a podobne.

CVC chce založiť centrum pre mamičky s malými deťmi. Vhodné priestory by poskytol MsÚ v Šaštíne – Strážach. Kým však začneme v tejto oblasti s prípravou priestorov, musíme vedieť, či je zo strany mladých mamičiek záujem o takéto stretnutia. Ak áno, navštívte CVC Beťarik v dopoludňajších hodinách.

Sídlime v budove Úradu práce na Štúrovej ulici, kde sa dozviete, ako by toto centrum fungovalo a my zistíme, či mladé mamičky majú záujem o podobné aktivity.

Čas, ktorý strávite na materskej dovolenke, vás nemusí vyradiť zo spoločnosti. My vám ponúkame možnosť, ako sa realizovať a zabaviť i počas nej. Záleží teda na vás, či ponuku prijmete a spríjemníte si spoločné chvíle i s vašim dieťaťkom.

Anna Palkovičová, riaditeľka CVC

Rada mládeže pri meste Šaštín-Stráže aj tento rok pripravila viacero podujatí :

marec	11.	turnaj vo floorbale
apríl	22.	jarný kalčetrový turnaj
september	30.	hokejbalový turnaj
november	11.	zimný kalčetrový turnaj
december	16.	turnaj v sálovom futbale

Termíny sú orientačné, bližšie informácie budú zverejnené pred jednotlivými akciami.

Zároveň pozývame všetkých, ktorí majú chuť zapojiť sa do spoluorganizovania mládežníckeho života v našom meste, nech neváhajú a prídu na zasadnutia Rady mládeže. Sme otvorení všetkým mladým vo veku 14-26 rokov. Aj vy môžete priložiť ruku k dielu!

Miroslav Lisinovič
koordinátor mládeže mesta Šaštín-Stráže

Pýtate sa , my odpovedáme ...

Prečo bol autobusový spoj Skalica - Bratislava, ktorý prechádzal cez Šaštín 8,45 hod., odchýlený cez Holíč, Kopčany a Kúty?

Na otázku šoférov SKAND tohto spoja bola odpoveď: „Nebol záujem z mesta Šaštín“.

Veľa ľudí užívalo tento spoj, hlavne starší ľudia. Prosíme o vyjadrenie kompetentných.

obyvatelka mesta Šaštín Drinková Jana

Vážená čitateľka,

na Vašu otázku som sa spýtala kompetentných. Ako prvého som oslovila firmu SKAND Skalica.

Tu je ich odpoveď: „Autobusový spoj Skalica – Bratislava, ktorý prechádzal cez Šaštín, bol najmenej vyťaženy. Podľa štatistiky, ktorú spracoval SKAND Skalica. A hlavne nerenovovateľný. Spoj odklonili na trasu Holíč – Kopčany – kúty, kde cestuje viacej cestujúcich. Cieľom bolo zrychlenie spoja a nižšie cestovné, autobus prechádza cez dediny, ktoré sú viac vyťaženy a hlavne v regióne Skalica. Mesto Šaštín-Stráže spadá do regiónu SAD Senica.“

Na ďalšiu otázku, že nebol záujem zo strany mesta Šaštín, som sa spýtala priamo na mestskom úrade. Posledný septembrový týždeň mestský úrad hlásil tento oznam:

„Mestský úrad žiada občanov, ktorí majú pripomienky k určitým spojom, aby svoje pripomienky písomne doručili na Mestský úrad Šaštín-Stráže. Je potrebné určiť smer jazdy a číslo autobusového spoja.“ Bohužiaľ, nebola doručená ani jedna žiadosť zo strany obyvateľov mesta.

Jana Labašová

Komisia pre školstvo, kultúru, mládež a šport

Plán podujatí na druhý štvrtrok 2006 :

Apríl	29.	Turnaj v netradičných hrách – bedminton, dáma
Máj	7.	Akadémia ku Dňu matiek
	20.	Deň zdravia a športu
	27.	Gazarkašaráda – otvorenie letnej rekreačnej sezóny
Jún	3.-4.	Turnaj v tenise
	4.	Beh šaštínskymi bormi
	24.	Záhorácky maratón – polmaratón Senica – Šaštín-Stráže

Jún-júl-august Mestská liga v plážovom volejbale

Okresné majstrovstvá v streľbe

Okresná asociácia športu v spolupráci s Centrom voľného času a 2. ZŠ Senica zorganizovali 1.3. 2006 Majstrovstvá okresu Senica v streľbe zo vzduchovky družstiev. Naše družstvo chlapcov a dievčat v zložení : ch. Marek Zach, Libor Jakubovič, Tomáš Meliš, d.: Diana Holická, Pavlína Černá a Nikola Zajíčková dosiahli opätovne, ako aj v minulom roku, pekného úspechu. Chlapci skončili na striebornej priečke o 1 bod za víťazom 2. ZŠ Senica. Dievčatá po peknom výkone dosiahli bronzové medaily. Z jednotlivcov dosiahol najlepší výsledok

Marek Zach zo Šaštína-Stráží s nástrelom 181 bodov a Diana Holická tak isto zo Šaštína-Stráží s nástrelom 179 bodov. Výsledky, ktoré naši žiaci dosahujú na podujatiach, nie sú náhodou, ale talent a kvalitná príprava, ktorú nám umožňuje naša základná škola. Možno budúcnosť otvorí dvere aj tomuto športu, ktorý nie je až tak populárny v našom meste a podporíme mladé talenty. **Ing. Radovan Prstek**

Zo záhoráckych príslovi a porekadiel

Huba mu jede jak vergl.

Huba ti jede jak šlajfirňa.

Huchý je jak peceň.

Husí perí šecker smjerí. /všetky problémy vyrieši manžel-ská postel/

Hýbe rozumem jak kráva ocasem.

Chodzí za ním jak tela za krávú.

Chodzíš jak vúu v jednéj koži. /stále nosíš to isté/

Chodziua po ceuém háji, uťaua na samém kraji. /dievča si preberalo a nakoniec prebralo/

Išuo mu z tustých do tenkých.

Ít bohudým. /do vetra/

Ja moja dušo, ved temu ešte dobre bič práská !

Já sa na tom možem vyprdnút.

Jabúčko sa dycky stupkú ke stromu obráci.

Jaká dzíra, taký flek.

Jaká žena, taký muž, co sis chyciu, to si drž !

Jaký poščaj, taký opuac.

Jaký pokau, takú potkau. /kto si čo zaslúži, to má/

Jaký mjech, taký motúz.

Je mi na skapaňi. /je mi zle/

Je mi to lautr fuk !

Je pyšná jak farárská dzífka.

Je slepý jak patrón.

Jedli makové ohlédance.

Jój, ked neudržau za rohy, za ocas neudrží.

Jój, synu můj, kedy nevybjeháš, nevyležíš.

Jój, šak teho Pámbu rítků puachtú prikryu.

Každej sviňi sa o svojem hrnce snívá.

Každý buázen ináč buázňi.

Podľa Zlatej knihy Záhoria od Š. Moravčíka podáva
Mgr. František Havlíček

Čo to ? Čo to hovoríš?

Deti sa môžu tešiť, že 27. mája 2006 prídem do
Šaštína – Stráží

Do Gazárky !

Za starou mamou

*Vo vrátkach kamenných už nehmatá jej krok.
Už organ vyhráva a hustne smútok sviatku.
Tenučko plače zvon do obnažených slôk.
Umrela starenka. Je ticho v kolovrátku.*

*Umrela starenka. Na stole tvrdne chlieb.
Stesk hrebie za rakvou jak havran za oráčom.
Už ide v rubáši utkanom z modlitieb,
svoj údel nesie si, umytý plačom,
na rukách zopätých pred vytúžený trón.
Vrátka sú dokorán a prvý súmrak padá.
A dokiaľ na veži ju meďou kropí zvon,
po veľkých nebesiach si svojho boha hľadá.*

*Stmieva sa v cimiteri, podúvať začína.
Biely sneh neskorý sa sype.
Dobrá noc, gazdiná, dobrú noc, gazdiná.
Dobrá noc, rozprávka, dobrú noc deťom tvojim.*

Dňa 4.2.2006 nás navždy opustila vo veku 96 rokov naša starenka pani Božena Ožvoldíková.

Touto dojemnou básňou sa 7.2.2006 na cintoríne v Strážach rozlúčila za všetkých, čo ju mali radi, p. Elena Ovečková. Odpočívajte v pokoji.

Vnučka Lydka s rodinou

Pekáreň u Hercogov

oznamuje ,
že počnúc mesiacom apríl bude vo svojej
predajni predávať múky na prípravu
výrobkov pre zdravý
životný štýl.

Napr. špaldové,
celozrnné,
vlákninové.
Iné nevšedné druhy
zabezpečí

pre konkrétnych
zákazníkov formou
objednávky. Zoznam týchto múk
je k nahliadnutiu v predajni.
Múka je balená v autentických dekoračných
tkaných vreckách.

V predajni si bude možné zakúpiť
i samostatné dekoračné balenia na múku
a uchovanie plodín a bylín.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

UVÍTANIE DETÍ DO ŽIVOTA

Jozef **Danihel**, Lukáš **Ferenčík**, Miroslav **Barkóci**, Samuel **Pollák**

Blahoželáme JUBILANTOM

70-roční :

- január : Milan Adam, Oto Matejovič, Anton Pretory, Alena Ratajčíková

- február : Emília Sabayová,

75-roční

- január : Júlia Fríbortová, Viola Bačová, Cecília Bakičová,
- február : Ferdinand Matula, Jozef Hakala , Oľga Černocho-
vová, Jozefína Machová

80-roční

- január : Štefan Vrtal, Mária Havlíčková, Margita Flórusová,
Bernardína Provazníková,

85-roční

- február : Júlia Macháčková, Jozef Polák

100-roční

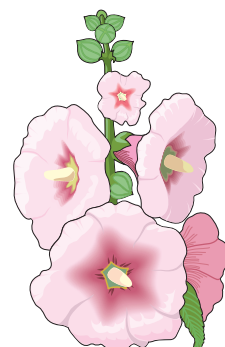
-január : Mária Stachová

OPUSTILI NÁS

	dátum úmrtia
Mária Staňková	03.12.2005
Mária Kráľová	23.12.2005
Ján Havlíček	26.12.2005
Anna Danišová	05.01.2006
Ivana Salajková	07.01.2006
Viliam Záhorský	09.01.2006
František Daniel	15.01.2006
Viktor Buzay	31.01.2006
František Černocho	31.01.2006
Alžbeta Havlíčková	02.02.2006
Božena Ožvoldíková	04.02.2006
Peter Daniel	04.02.2006
Jozefína Danihelová	06.02.2006
Dušan Danihel	06.02.2006
Rafael Matula	09.02.2006
Mária Otrísalová	13.02.2006
Jozefa Šimková	14.02.2006
Ernest Pšeno	28.02.2006

Priane skorého uzdravenia
posielame nášmu
spolupracovníkovi
Jozefovi Fríbortovi,
ktorý sa t.č. zotavuje
po operácii v rehabilitačnom
zariadení v Galante.

Redakčná rada

PCP s.r.o. Elektro vám ponúka :

Zriadenie :

- Internetu ST Online
a ST Online DSL
- Pripojenia ST DSL
- Pevnej linky
- ISDN linky
- Doplnkových služieb

Predaj :

- Telefónov, faxov a iných
zariadení
- Volacích kariet a kariet Global
- Predplatených CD
a kariet ST Online Credit

Námestie Slobody 957

Šaštín Stráže

Tel./fax: 034/659 59 59

E-mail: st@pcpelektro.sk

Po.-Pi.: 08:00 - 18:00,

So.: 08:00 - 12:00

Akváriové rybičky opäť v predaji

Súkromný podnikateľ p. Palkovič oznamuje majiteľom akvárií, že obnovuje predaj akváriových rybičiek, krmiva pre akváriové rybky, liečiv a drobných pomôcok.

Predajňa sa nachádza na Piesočnej ulici v rodinnom dome č. 725 v Šaštíne-Strážach.

Teší sa na vašu návštevu!

Štefan Palkovič

PEDIKÚRA, MASÁŽ

Prevádzka Pedikúra „Ráchel“

/pri tržnici/

vám ponúka svoje služby.

Bližšie informácie

na tel.č. 0907 598232

**Diskrétnosť zaručená,
ceny výhodné!**

Odkaz redakcie všetkým čitateľom:

PÍŠTE DO VÁŠHO HLÁSNIKA !!!

Všetky zaujímavosti z dnešných dní a dávno minulých. Pýtajte sa, čo Vás zaujíma. My Vám prinesieme odpovede od kompetentných ľudí. Uzávierka každého čísla je do konca druhého mesiaca štvrtroka.

Ak máte k článku fotografie, priložte ich! Kresby prikľadajte na zvláštny papier, nekreslite ich na papier, na ktorom je text!!! Texty-články píšete strojom alebo počítačom obriadok - nie hustým riadkovaním!!!

Podniky, obchody a prevádzky služieb, napíšte nám stručne Vaše otváracie hodiny a aké ponúkate služby. Za uverejnenie sa neplatí. Radi by sme boli, aby obyvatelia mali prehľad, kedy a kde čo nakúpiť, alebo akú službu kde hľadať.

Redakcia za obsah článkov nezodpovedá, za obsah každého článku osobne zodpovedá autor. Redakcia si však vyhradzuje právo na uverejnenie článku a jeho úpravu po stránke pravopisnej a slohovej. Časopis je možné si zdarma zobrať v potravinárskych predajniach v našom meste. Ak ho nedostane môžete si pre HLÁSNIKA osobne prísť do Mestskej knižnice v pracovné dni od 10. do 16. hodiny.

Redakcia Vám ďakuje za porozumenie !!!

HLÁSNIK - informačný štvrtročník MsÚ Šaštín-Stráže

Ročník VI. - číslo 4 - december 2005. Vydáva Mestský úrad Šaštín-Stráže. Zaregistrované na Okresnom úrade Senica pod číslo 1/2000. Adresa redakcie: Mestská knižnica, Hviezdoslavova 4, 908 41 Šaštín-Stráže, telefonne číslo 034 - 6592 464. Šéfredaktorka: Jana Labašová. Redakčná rada: Elena Ovečková, Rafael Menšík, Mgr. Margita Černochová, Silvia Suchá, Iveta Szökeová, Jozef Fribort, Mgr. František Havlíček, Mgr. Ludmila Machová. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň Durlák, Senica

Na žiadosť viacerých našich občanov uverejňujeme mapu mesta Šaštína-Stráže s názvami ulíc. Jana Labašová

